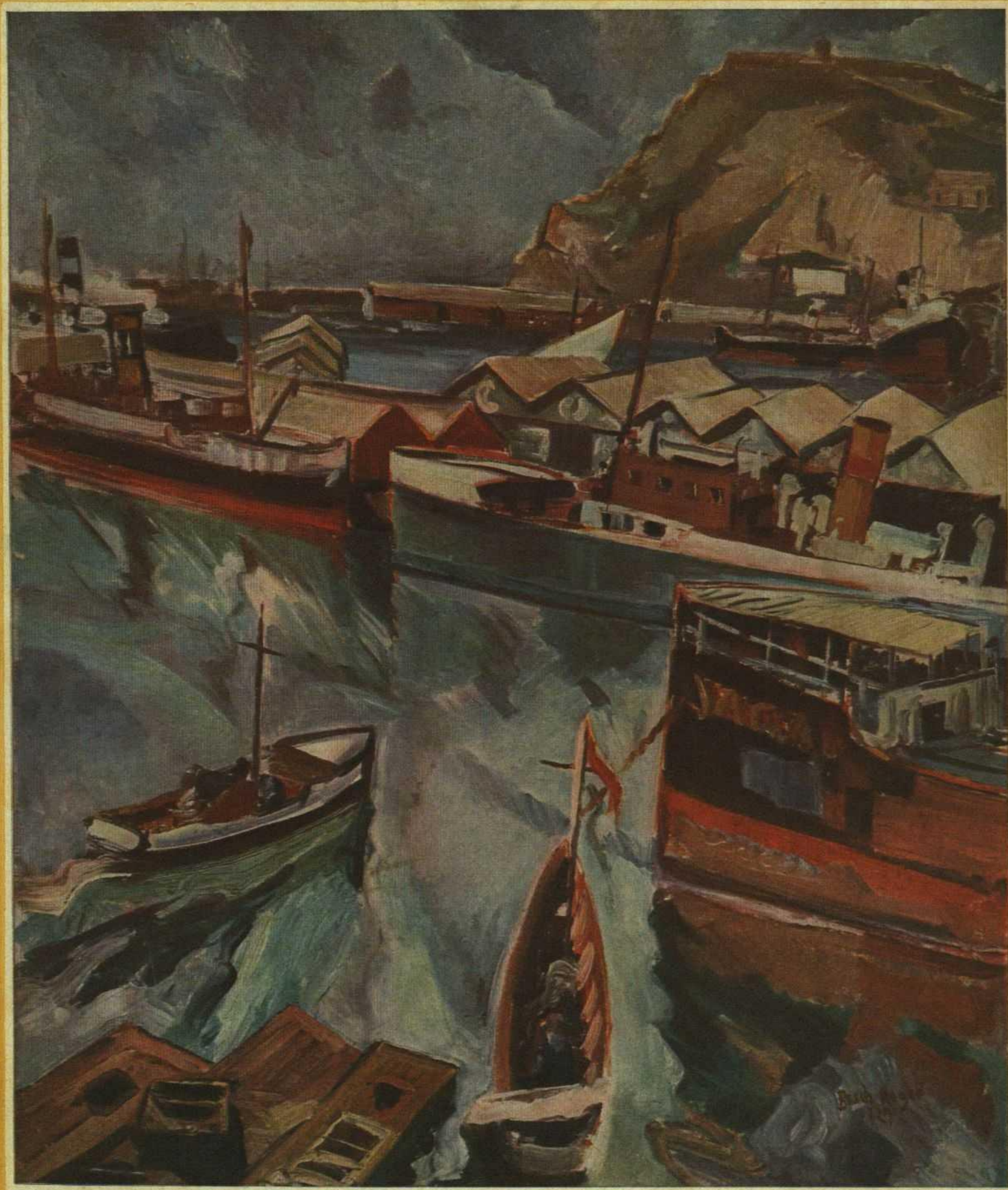

D'ACI I D'ALLA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

LLIBRERIA CATALONIA: PLAÇA CATALUNYA, 17

Agost 1929

Preu: 1'50 Ptes.

El més deliciós dels desdjunis

Nutritiu - Higiénic - Econòmic

Demani's mostra a l'Agent general a Espanya

GASTON G. RIVALS

RONDA SANT PERE, 27 - BARCELONA

el qual proporcionarà el mitjà d'obtenir gratuïtament Taçons legítims de Delft, decorat blau, obsequi als consumidors del

CACAO BENSNDORP

Proveïdor de la Reial Casa

**DESHABILLÉS
I PAIAMES**

Ultims models de VESTITS PER A CALÇAR

F. FERRER

Llenceria fina broda-
da a mà, Equips,
Paneretes, Mante-
lleries i Jocs de llit

CLARIS, 15, ENTL. - BARCELONA

OMNIBUS - AUTOMOBILS - CAMIONS

EL MOTOR DE

LES PROESES

Hispano

Suiza

I ELS RECORDS

MUNDIALS

C. Ribes, 279.

BARCELONA

P. Gràcia, 20.

MOTORS - INDÚSTRIA - MARINA - AVIACIO

Ensenya una faixa
Extra Liviana 0303

Dun una Corsetette
Extra Liviana 3354

Fresques - Lleugeres Transparents

les Faixes i Corsetettes

Extra Livianas

Warner's

de Vel doble especial

són ideals per a l'estiu de la dona elegant. Modelen eficaçment el cos i proporcionen una silueta esvelta i jovenívola. Són rentables i de duració garantida.

¡DONGUI'S LA SATISFACCIÓ DE DUR-NE UNA!

De venda

a

Barcelona

G. A. El Siglo - Secció de Cotilles (2.ª pta)
El Corsé Higiénico - Llúria, 49
Corsé Americano - Boqueria, 25
La Couronne - Av. Porta de l'Angel, 11
Corseteria Imperio - Fernando, 51
La Condal - Portaferrissa, 28

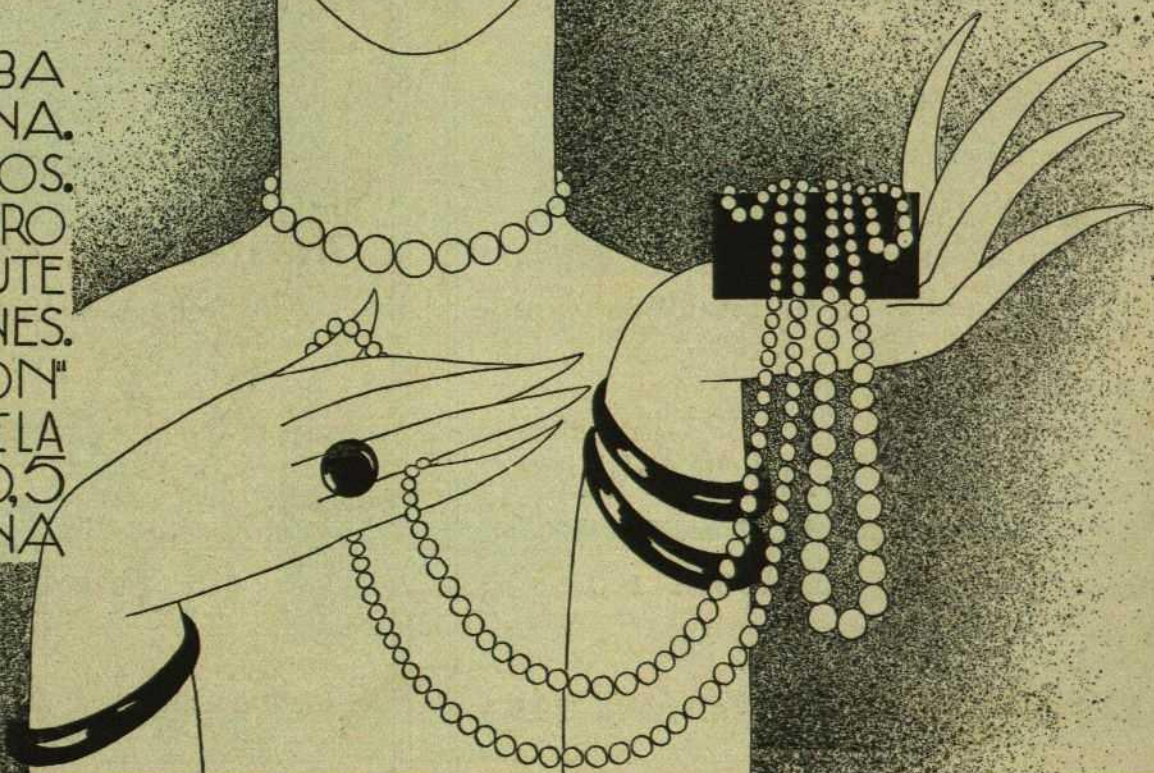
PRINCIPALS VENEDORS

BALAGUER: E. Vives, Abajo, 13 - FIGUERES: M. Raurich, Perelada, 31 - GIRONA: R. Roig Hortas, 1 - MANRESA: M. Salles, Borne, 14 - MATARÓ: R. Torner, Riera, 34 - MOLINS DE REI: C. Atienza, Mossèn Cinto, 45 - OLOT: M. Sala, Claveguera, 12 - PALAFRUGELL: R. Costa, Caballers, 36 - PALMA: Lassalle, San Nicolás, 29 - PORT-BOU: M. Vila, Mar, 12 - REUS: R. Amill, Monterols, 11 - SABADELL: La Española, Baixa de l'Església, 3 - ST. FELIÚ DE P. Farreras - SITGES: L. Izabal, Major, 44 - TARRAGONA: La Moderna, Unión, 5 - TARRASA: J. Armengol, Arrabal, 19 - TORTOSA: La Parisièn, Ciudad, 5 - VALLS: Martinell, Baldrich, 83 - VICH: M. Blancafort, Plaza Pescado, 4

Juliette

PERFUMS. ROBA
INTERIOR FINA.
CAPELLS. VANOS.
GUANTS. MARRO
QUINERIA. BISUTE
RIA. PORCELANES.
PERLES "ORION"
EXCLUSIVES DE LA
CASA. AVINYÓ, 5
BARCELONA

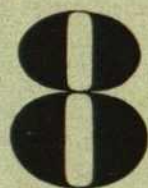
J. J. a. a.

AUTOMOBILS
PIERCE-ARROW

VALENCIA, 295
 AGÈNCIA STUDEBAKER

T

Afamoreixi'ns amb la seva visita i
 tindrà ocasió de veure els últims
 models

CILINDRES EN LÍNIA

PIERCE-ARROW

Considerat per tècnics, spormen
 de fama mundial i premsa au-
 tomobilística

EL COTXE DE QUA-
 LITAT I DISTINCIO

Sol·liciti una prova i quedarà
 meravellat dels avenços que
 adornen el

PIERCE-ARROW

STEVENSON, ROMAGOSA I C.^o

Exposició i venda: València, 295

Sala Barcino

EXPOSICIÓ
 DE PINTURES

ART ANTIC
 I MODERN

Marc, Motllures, Policromats, Gravats
 Rellens, Vidres - Objectes
 d'Art i per a Regal

• • •

V. García Simón

Rambla Catalunya, 29 BARCELONA
 Telèfon 15677

115 PRIMEROS PREMIOS
OBSERVATORIO NEUCHÂTEL

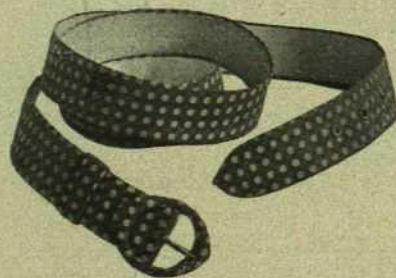
CONCURSO INTERNACIONAL DE CRONOMETRIA
A.L. BREGUET 1923
2 PRIMEROS PREMIOS

PREMIO DE SERIE
POR LOS SEIS MEJORES CRONOMETROS DE A BORDO
Y DE BOLSILLO CADA AÑO DESDE 1912

MOVADO
LA ÚLTIMA PALABRA

LLORENS

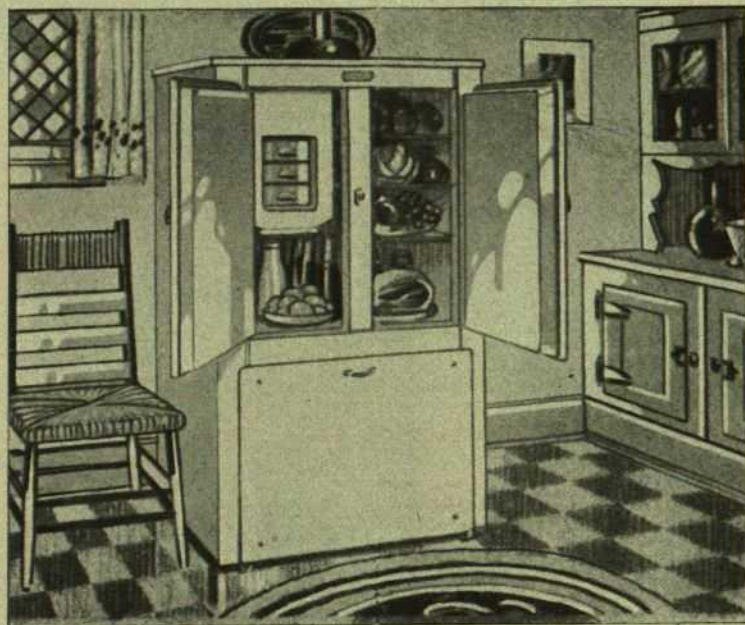
monederos

VALENCIA, 213

FRIGIDAIRE

PRODUCTE DE
"GENERAL MOTORS"

NEVERA AUTOMATICA

Produeix més fred que un bloc de gel.— Completament sec i amb garantia absoluta de conservació de matèries alimentícies.— Instal·lacions de consum insignificant per a

ÚS DOMÈSTIC, HOTELS, RESTAURANTS, BARS, COLMADOS, CHARCUTERIES, CARNICERIES, ETC.

Funcionen sense soroll.— Fabrica gel en cubets.— Dispositiu especial per a regular la intensitat de fred.

EXPOSICIÓ
I VENDA:

RADIO LOT

PASSEIG DE ST. JOAN, 17
APARTAT NÚM. 809

BARCELONA

**El fixador
: de luxe :**

**Sols per perso-
nes distingides**

Fixolina Canigó

PTES. 4'50 FLASCÓ

CANIGÓ-APARTAT 731-BARCELONA

REPRODUCCIONS D'ART ESCULTORIC

El David del Verrochio

i centenars d'altres reproduccions autèntiques de l'estatuària clàssica, grega o llatina i motius ornamentals de tots els estils i èpoques, constitueixen les nostres galeries d'art.

Les nostres reproduccions, patinades o sense patinar, es confeccionen en guix, pasta, pedra artificial i terra-cotta, tant per a la decoració d'interiors com per a l'ornamentació de jardins i parcs.

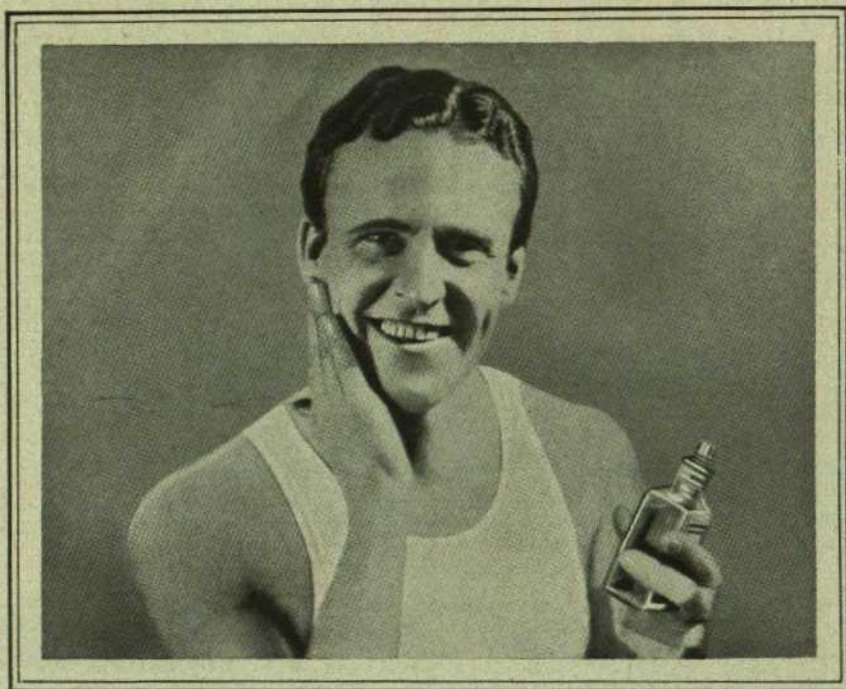
Demaneu-nos catàlegs, veritables referències d'art, que enviarem contra remesa de pessetes 2 en segells de correu.

DAVID DEL VERROCHIO
MUSEU NACIONAL
FLORENCIA

LENA, S. A.

Fàbriques a Ripoll (Barcelona)
Oficines a Barcelona
COMTE DE L'ASSALT, NÚM. 23

PERLLONGUI EL CONFORT DESPRÉS D'AFAITAR-SE

L'efecte de l'Aqua Velva damunt el cutis irritat per la navalla és instantani. - El refresca i vivifica, calma l'ardor i esterilitza qualsevol rascada o petit tall, evitant així el perill d'una infecció.

Estimula els teixits i rejuveneix el cutis, donant-li una agradabilíssima sensació de confort que dura tot el

dia. - El seu perfum és suau, discret i masculí.

L'Aqua Velva es prepara expressament per a ésser usada després d'afaitar-se. - Proporciona la millor protecció possible contra la irritació produïda pel sol, el vent i la intempèrie.

AquaVelva Williams

la loció per a després d'afaitar-se

Flascons de 150 grs. . . Ptes. 4'50

PER AL MAR I LA PLATJA...

NOVETATS PER AL BANY

Cinturons

Gorres

Sabatilles

Trajos

Salvavides
"FLOTA"

Joguines de mar

Bosses
per a esponges

Cavalls i Oques
flotadors

Pirogues
de 2 places

etc., etc.

BUSQUEU LES NOVETATS EN CAUTXÚ

AL

"CAUTXÚ CATALÀ"

Corts Catalanes, 615
(entre Passeig de Gràcia i Claris)

Sucursal del "CAUTXÚ CATALÀ"

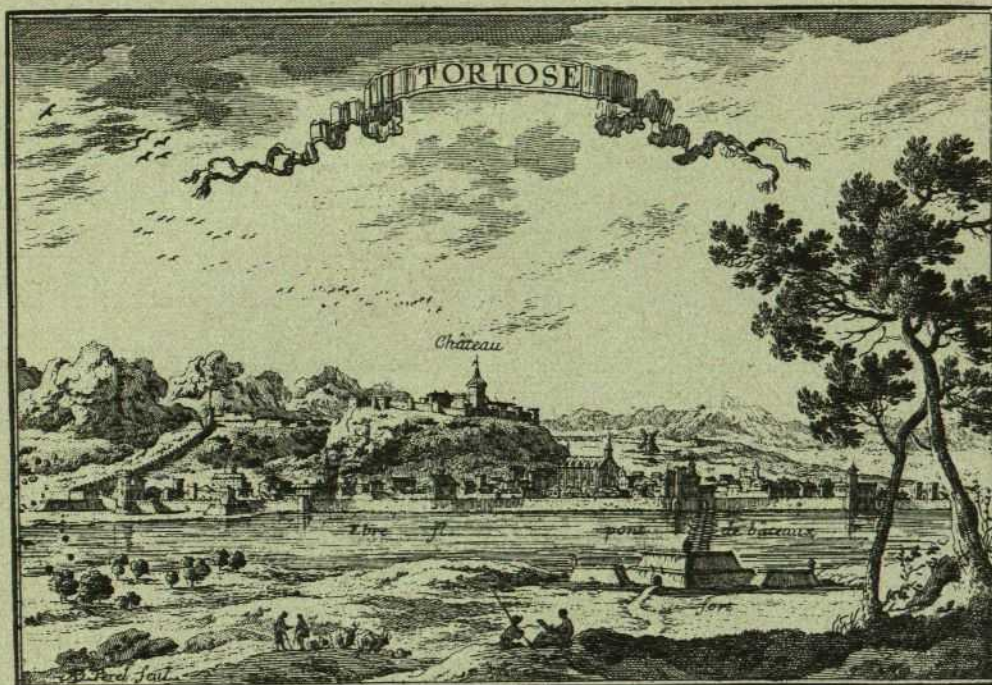
Passeig de Gràcia, 127

D'ACÍ I D'ALLÀ

MAGAZINE CATALA

DIRECTOR: CARLES SOLDEVILA

PREU: EXEMPLAR, 1'50 PTES.

Sumari

	Pàgines		Pàgines
Portada, per Bosch Roger.		Vuit models de vestit de bany.	267
Aspectes d'una Barcelona efectista	252	Joan Crowth, s'entrena.	268
Una primera etapa que no pot ésser eterna, per Carles Soldevila	253	Els meus records, per Sergi Diaghileff.	269
Del camp de Paterna al Museu de Barcelona, per Almela i Vives	254-255	La Marguerida del «Singular», per Josep S. Pons.	269
Cosmorama.	256	Quatre teles del Saló de les Tulleries.	270
L'Art modern, per Pau Picasso.	257	Lletra de París, per Adolphe de Falgairelle.	271
Richard Bartlemess.	258	Capells i ombrel·les.	272
Fàbrica de cigars a Barcelona, per Aureli Capmany	259	«Un Chien Andalou».	273
Les obres de Maria Pascual de Ferreter.	260	Converses femenines.	274
La clau de la felicitat o l'art de triar marit, per Mary Aldon Hopkins.	261-263-265	La potència de la naturalesa a Suècia, per Fr. E. Ahlander.	275
Roma, Nanquin, Toquio.	262	La calor a Nova York.	276
D'Orient a Occident.	264	De la vida sentimental d'una noia, per Maria Carratalà.	277-278
Tangomania, per Lola Cos Roget.	266	Una època fecunda per a l'escultura.	279
Vina amb mi, per Sebastià Sánchez-Juan.	266	Agost, mes contradictori.	280

GRAVATS DE J. M. LLOVET

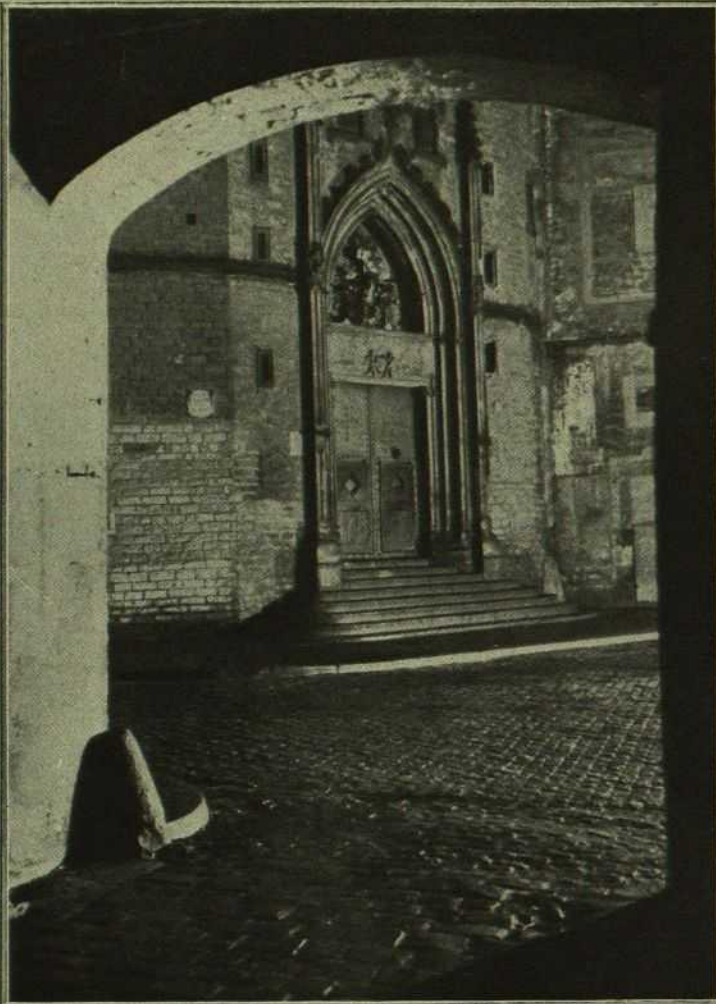
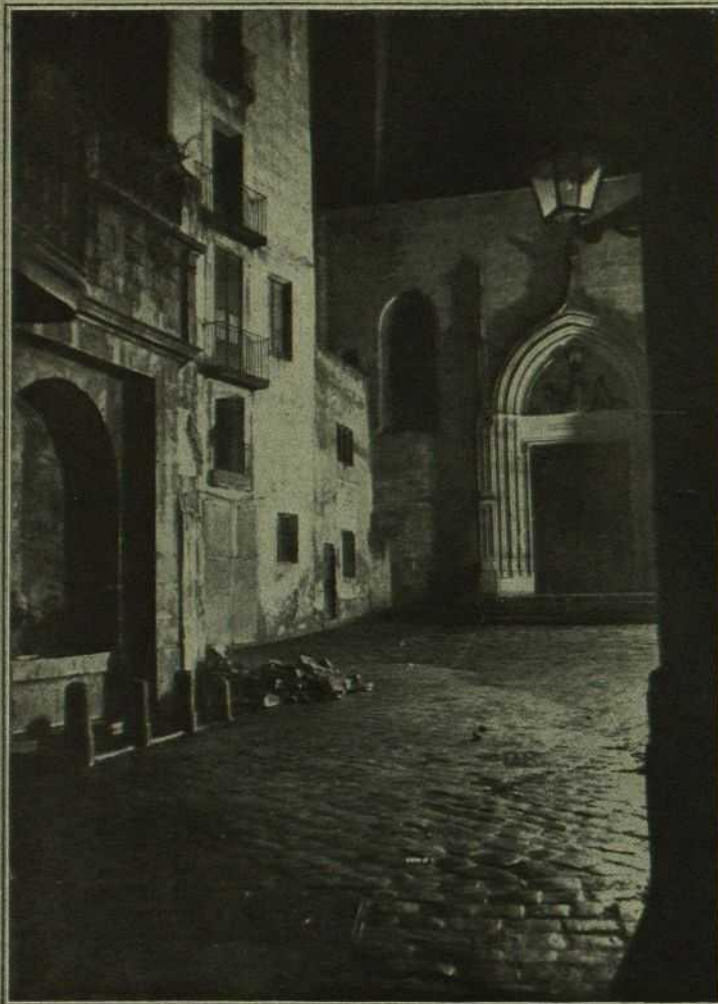
ABONAMENT:

BARCELONA: ANY, 15 PTES.	BARCELONA: SEMESTRE, 8 PTES.
FORA: » 16 »	FORA: » 8'50 »
AMÈRICA: » 18 »	BARCELONA: TRIMESTRE, 4 »
ESTRANGER: » 22 »	FORA: » 4'50 »

AGOST 1929 - NÚMERO 140 - VOL. XVIII

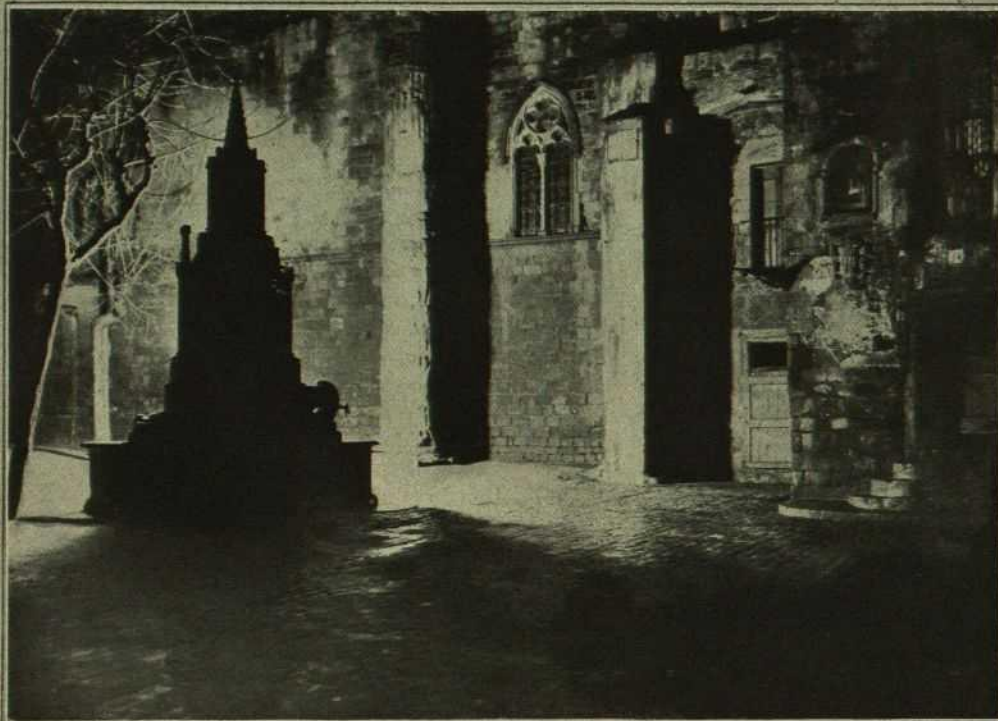
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

LLIBRERIA CATALÒNIA
PLAÇA DE CATALUNYA, 17 - TELÈFON 12456

*La porta de
l'església de
Sant Just, so-
ta un joc insi-
diós de llums*

*La porta de
l'església de
Santa Maria
del Mar, presa
de sota estant
d'una volta*

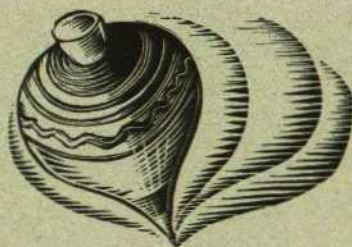

*La Plaça del
Rei. Vista noc-
turna amb la
col·laboració de*

*reflectors que
retallen l'om-
bra aguda de
la font gòtica*

ASPECTES D'UNA BARCELONA EFECTISTA

D'ací i D'allà

*Una primera etapa que no pot ésser eterna**La literatura professional és un luxe que cal pagar*

per

CARLES SOLDEVILA

Si es pogués fer una estadística veritable dels lectors i lectores que hi ha a Catalunya restaríem probablement esgarriats. No en trobaríem ni un u per mil!

De moment us semblarà que la meua dita és pessimista, exageradament pessimista. Tanmateix no fa sinó recollir els fruits d'una experiència personal que ja comença a ésser vella. I d'altra banda no pretenc que aquesta constatació que faig pública es converteixi pas en un motiu de descoratjament. Si el present és encara d'una pobresa i d'una insuficiència que fan avergonyir, el passat que tot just acabem de deixar enrera és molt inferior... El guany, doncs, és un fet indiscutible.

Esdevé només que aquest guany indiscutible no té les proporcions que alguns entusiastes li han volgut atribuir i no pot comparar-se amb el coeficient de lectura de qualsevol país centre o nord-europeu. Som en una de les primeres etapes... Només en una de les primeres etapes. Deixeu-me afegir encara una altra cosa: si restàvem gaire anys en aquesta etapa, ocorreria inevitablement una crisi en la vida de la nostra literatura i fins del nostre periodisme.

Pocs lectors! Poquíssims lectors! Per a merèixer aquest títol al capdavant modest no basta de saber llegir ni de fullejar algun diari cada dia i algun llibre cada trimestre. Cal sentir com una necessitat si fa no fa contínua l'apetèn-

cia del llibre, és a dir, l'anhel de doblar l'experiment vital propi amb un seguit d'experiments aliens. Un xicot anglès, una mecanògrafa francesa que devoren normalment un volum setmanal són lectors. Un noi català, una dependenta barcelonina que comencen un llibre i no l'acaben, que en manlleven un altre i el tornen a mig llegir, que adquireixen els dos primers números de totes les biblioteques noves però que són incapaces de completar-ne cap... no són lectors.

I pensar que aquests exemples d'inconstància i d'irregularitat, potser representen l'*élite*, la nata i flor de la lectura! La majoria no arriba ni a tenir aquestes vel·leitats. Ignora els llibres totalment. Potser no cuina a amagar-los com la bona dona de l'anècdota perquè no els vegi el metge i formi un mal concepte de l'ordre de la casa... però el resultat és el mateix.

En aquestes condicions, el luxe de tenir una literatura gravita sobre els escriptors i en menor proporció sobre els editors i els llibreters. L'esperit de sacrifici dels primers és molt gran, a estones fins sembla inexhaurible; els segons evidentment no arriben tan enllà en aquest camí, però com que el *negoci* de fer llibres, no menys que el de fer diaris, és dels que exerceix una misteriosa atracció damunt els homes, mai no manca un editor novell i il·lusionat per reemplaçar un editor cansat i decebut. ¿Quan de temps pot durar aquest es-

tat de coses? Fa de mal preveure. El cert és que no pot ésser etern i que baldament ho fos no representaria cap desideratum.

Hem passat—i ja era hora!—del període dels aficionats al dels professionals. Hi ha a Catalunya, per primer cop en la seva història moderna, un parell de dotzenes d'escriptors que no fan sinó escriure. Gairebé tots els catalans són capaços en el foc d'una discussió d'envanir-se d'aquest esdeveniment... són capaços de fer res més?

Ha arribat l'hora de dir ben alt i ben clar que si no fan res més, si no aconsegueixen encomanar-se el virus de la bibliofília més elemental, aquest professionalisme incipient que els afalaga d'invocar, acabarà per desaparèixer.

No és just ni moral que la multitud es refii indefinidament de la força de les vocacions literàries. «Ha nascut escriptor... No serviria per a res més... No ens preocupem, doncs... Escriurà encara que es mori de fam...»

No és just, ni és moral, ni és prudent. No totes les vocacions tenen aquest caràcter de fatalitat. Molts escriptors, àdhuc entre els millors, poden canviar de rumb. D'altres... d'altres poden emigrar.

No voldria, amb aquestes consideracions adjudicar-me cap qualificatiu que fes olor de derrotisme. Però he cregut d'alta conveniència de clavar un cop d'agulla a les bombolles suaument irisa-

Paterna, Manisses i Alcora, els tres antics productors de la ceràmica valenciana a través dels segles, tenen una representació exquisida al domicili del senyor González Martí

Parlant amb Manuel González Martí

Del camp de Paterna al Museu de Barcelona

POTSER els mateixos barcelonins encara no s'hagin adonat de la importància del Museu de la Ciutadella, el qual compta amb moltes riqueses arqueològiques i principalment amb dues especialitats: la pintura mural romànica i la ceràmica de Paterna.

Aquesta ceràmica és molt important. Abans d'ésser coneguda hom hauria pogut dir que la ceràmica hispano-moresca no era altra cosa que la ceràmica de reflex metàl·lic. En ésser coneguda, es descobrí automàticament l'existència d'una altra ceràmica a base de vernís estamifer decorat amb òxids de coure i de manganès. Aquesta ceràmica, anterior a la de reflex metàl·lic, servia per acostar-se a una continuïtat històrica. A més parlava d'un art emanat del poble en unes condicions de franquesa i de vigoria que el feien particularment simpàtic.

La magnífica «Notícia sobre la ceràmica de Paterna» escrita per Joaquim Folch i Torres i publicada l'any 1921 per la Junta de Museus de Barcelona, no s'atura sobre la descoberta concreta de la ceràmica. Anem, doncs, a fer-ne la crònica parlant

amb el descobridor Manuel González Martí.

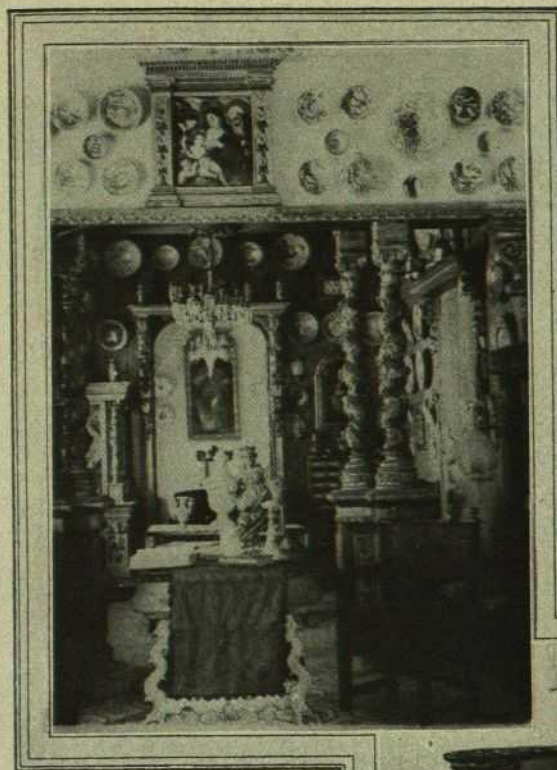
González Martí—que és director de la Escola de Ceràmica de Manisses i actualment presideix «Lo Rat Penat», la vella entitat valencianista—és un erudit i diligentíssim coneixedor de les glòries artístiques valencianes com ho demostren els seus treballs sobre Joan de Joanes i Francesc Ribalta, les seves monografies sobre Vicens López i Ignasi Pinazo, molts articles escampats per revistes i principalment l'obra en curs de publicació sobre la ceràmica valenciana, que hi és tractada amplament, amb abundància documental i gràfica i amb originalitat de punts d'albir.

La llar de González Martí es un museu, no massa gran, però exquisit i ple de joies. La ceràmica té tracte de preferència. Hi és la d'Alcora, fidelíssima al segle XVIII i al seu origen senyorívol en un enfilall de peces decorades amb una finor i amb una elegància que ultrapassen tota mesura. Hi és la ceràmica de Manisses, amb els seus plats de lluentor daurada i amb la seva complicadíssima sèrie de peces populars: piquetes barroques d'aigua beneita, taulellets que

exornaven els escalons amb escenes de cada dia o que composaven retaules pietosos, plats amb figures capriciosament estilitzades per les dones que pintaven aquesta ceràmica. Hi és, finalment, la ceràmica de Paterna, d'una bellesa tota forta.

...I ara parlem amb González Martí, entre una verge gòtica de pedra i una verge setcentista de fusta. Ens reconta la troballa de la ceràmica paternina.

Era el mes d'agost de l'any 1907. Ell estíuejava a Burjasot, poblet que dista uns quatre kilòmetres de la capital valenciana. A l'oest i a petita distància hi són els pobles de Benimàmet, Paterna i Manisses, algun d'ells anexionat a València i els dos darrers separats pel riu Túria. I González Martí feia cada dia unes petites excursions a Manisses per tal de recercar romanalles ceràmiques de l'antigor. Aquestes petites excursions quotidianes eren fetes part a peu i part en tren. Un dia, però, es va entretenir massa a Manisses comprant uns taulells del segle XV. I aquest retard li va fer mancar el tren, per la qual cosa recorregué a peu un trajecte que no conexia. En

Retauls, talles,
tapissos, casu-
lles, vidres...

La casa del senyor
González Martí és
un petit museu d'an-
tigitats selectes

El senyor González
Martí vora una vi-
trina plena de ce-
ràmica de Paterna

passar el riu, per una barca subjecta a un cable, i aproximar-se a Paterna, va donar una volta per tal de no anar per dins del poble. I en els afores li cridaren l'atenció uns grans edificis amb altes xemeneies i a la façana dels quals hi havia un rètol modern que deia: «Molino del Testar».

El Testar? Veus ací una paraula significativa! Els ulls, instintivament, escorcollaren els camps veïns, aclaparats sota la llum prepotent del sol i on cantaven les cigales autòctones. I els ulls no tardaren de trobar bocins de ceràmica amb coloracions verdoses i moradenques. Seria la famosa ceràmica de Paterna, anomenada pels autors antics i desconeguda pels autors presents? Un camperol, que llaurava filosòficament darrera de l'haca

grossa i rodona, va contestar:
— El meu tros, massa remogut, només té miquetes d'escudella.

I afegí que aquell altre home, Joan de la Roja de Cañizares, que era rebaixant un camp per convertir-lo de secà en terra d'horta, ja que passava per la vora la sèquia de Montcada, solia trobar trossos més grans de ceràmica.

Joan de la Roja per una simple intuïció, arreplegava aquells trossos que havien anat sortint i se'ls enduia a sa casa, on en conservava un

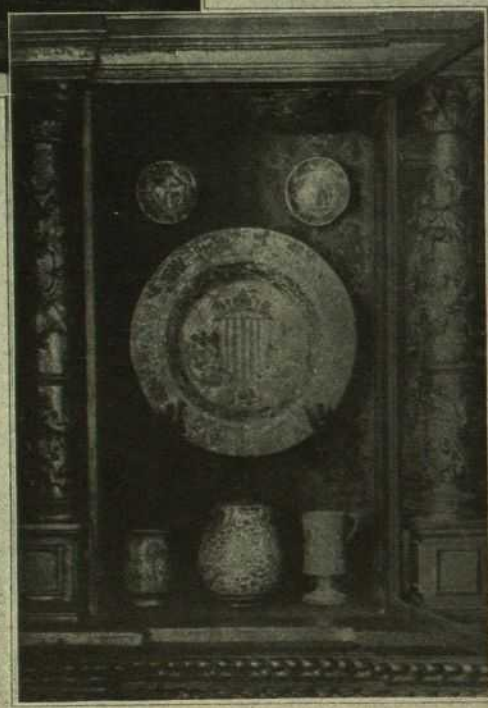
bon nombre. González Martí els va adquirir tots immediatament, els ficà en un sac i reprengué el camí de sa casa, suant amb la càrrega i sota la xafogor, però contentíssim de la troballa i lleuger per l'alegria.

A l'any següent—1908—va organitzar «Lo Rat Penat» una exposició retrospectiva on figuraren algunes de les peces adquirides per González Martí a Paterna. Constituïren una revelació. Guillem J. de Osma, comte de Valencia de Don Juan, feu expressament un viatge des de Madrid per veure el lloc on treballaven els mestres de Paterna. Poc després, l'arqueòleg Josep Almenar explorava intensament el camp de Joan de la Roja. I Vicens Gómez Novella explorà un camp de la vora.

Aquests dos senyors foren els venedors a la Junta de Museus de Barcelona.

I González Martí continua parlant, entre una verge gòtica de pedra i una verge setcentista de fusta.

ALMELA I VIVES

Un bell plat
de ceràmica
amb l'escut
de València

COSMORAMA

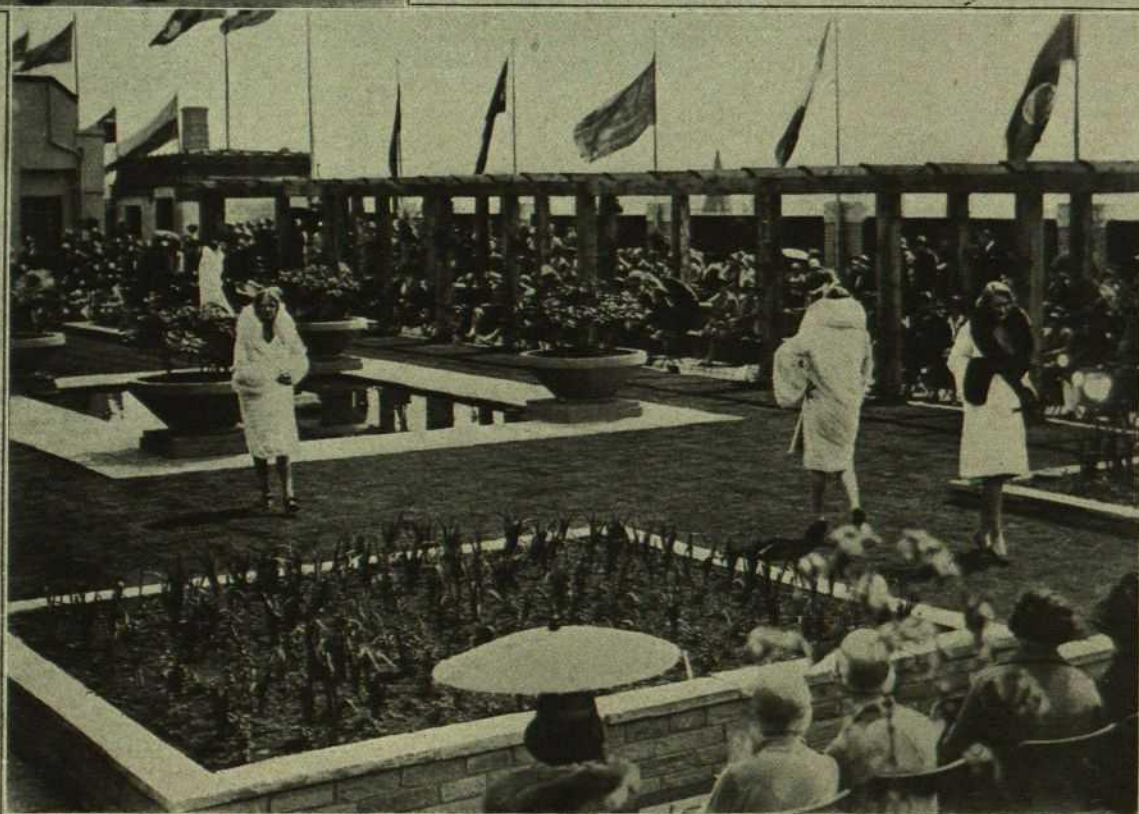
FOTOS
KEYSTONE

MANIQUINS A L'AIRE LLIURE

Durant la darrera onada de calor, un modiste londinenc va tenir la pensada d'organitzar reunions a l'aire lliure, en lloc d'oferir el te en els seus salons massa xafogosos. El públic elegant no deixà de respondre al doble al·luciant de la fresca i dels models ambulants.

NATATXA RAMBOVA

La vídua de Rudolf Valentino ha vingut a Europa com a directora d'una companyia d'òpera americana. Aquesta russa alguna hora tan universalment envejada pel sexe feble, té tanmateix més recursos que la simple explotació del record marital.

L'ART MODERN

PER PAU PICASSO

Qui cerqués en les tendències de l'art modern, una direcció característica i única, es dedicaria a una investigació inútil. El renaixement i l'estil barroc, tenien un caràcter definit, un estil que ha distingit totes les obres del seu temps; però si ens esmercèssim a descobrir en nostres dies una tal estil·lització, constataríem més aviat una absència completa de direcció de l'art. En realitat l'artista modern cerca més que altra cosa, una forma d'expressió que correspon al caràcter intel·lectual de la seva època i que sigui la quintaessència, esforçant-se en trobar la forma harmònica d'aquesta tendència. Però l'estil dels nostres temps encara no ha estat descobert.

Personalment, no sóc partidari del que en diuen escoles o tendències. No són útils més que per als que no poden dir ni ensenyar res i que per ocultar la seva incapacitat artística, s'amaguen darrera les teories i els programes que es diuen a si mateixos d'art, per a il·lusionar el públic.

En el meu concepte, no existeix escola, tractant-se d'art, perquè una obra d'art és i serà sempre una obra d'art, ja sigui procedent de l'època romana, hel·lènica o encara que sigui de Montparnasse. Que es pretengui classificar les meves obres, en una i altra escola em fa indignar, perquè jo no sóc ni impressionista ni expressionista. No vull ésser més que un artista. Quan treballa no somnio amb pintar avui en l'estil neo-impressionista o demà amb caràcters futuristes o bé rendir culte demà passat al cubisme. Pertanyo a l'art modern, és a dir que sóc lliure i independent i que cerco donar forma i vida als sentiments i a les concepcions de la meua època.

Això és el que tot artista deu acontentar-se de fer. En les seves obres, l'artista tradueix la quintaessència de la seva època en donar a conèixer la seva pròpia personalitat i és aquí on resideix, en el fons, la importància de l'art. Tota altra concepció és superflua i n'hi ha prou amb què una obra reuneixi harmoniosament aquestes dues qualitats, perquè sia artística.

Es diu sovint que l'artista hauria de donar a més de les seves obres, alguna definició filosòfica o política. Aquest concepte està mal fonamentat. L'artista no podria estar lligat per tendències d'aquesta mena, puix en aquest cas, perdria la llibertat de crear i no treballaria ja per la posteritat. Les seves obres no tindrien, llavors significació més que pels partidaris de les seves idees. No seria això ni l'objecte ni el sentit veritable de l'art, que deu ésser essencialment universal. L'obra ha de resultar tan vivent per a un africà com per a un americà i ha de produir sobre el més intransigent musulmà la mateixa impressió que sobre un representant de la cultura occidental.

Tampoc és correcte parlar d'un extremat individualisme o d'una objectivitat transcendental. Cap artista no pot, en la seva obra, abolir la pròpia individualitat. Encar esfor-

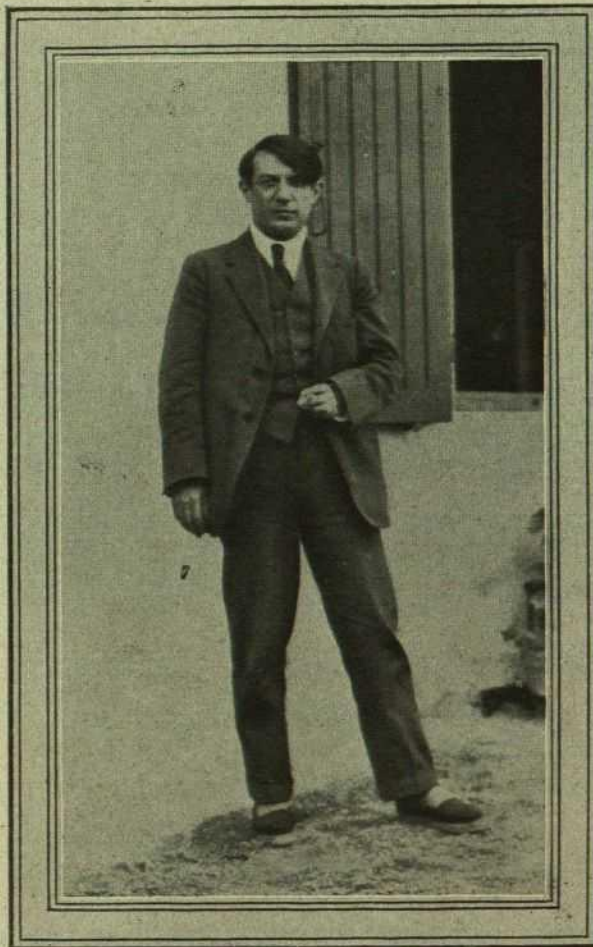
çant-se en aconseguir-ho, sempre queda una característica. Per exemple, en el que a mi es refereix, sóc d'origen meridional, i d'això en resulta un sentiment que crec que es manifesta en les meves pintures.

El pintor traïciona sovint, en el més petit quadret, per un senzill cop de pinzell o per la predilecció d'un color, la seva nacionalitat, el seu origen o el seu caràcter. Un espanyol veurà la mar amb altres ulls que un rus i les seves qualitats d'expressió i potència d'interpretació seran essencialment diverses. És impossible a l'artista evitar-ho. Per això Gauguin ha pintat magistralment paisatges francesos originaris tots de Tahiti. Encar que s'hi esmerci, li és impossible abolir la seva personalitat.

Això no vol dir que no existeixin grans diferències entre l'art antic i el modern. La distinció resideix en el ritme de la vida i troba la seva expressió en la forma artística. Durant els períodes de calma, l'home medita i profunditza els ensenyaments del passat. A aquesta tendència pertany la pintura històrica.

Però actualment és impossible a causa del ritme vertiginós de la vida moderna, passar-se hores senceres estudiant un quadre. En la nostra època d'aviació, de ràdio, de transmissions telefòniques a través de les mars, l'art ha de donar igualment una impressió ràpida. Per aquesta raó, tendeix a simplificar-se cada vegada més, perquè s'ha constatat que la simplificació dona la impressió ràpida més forta. Però no s'ha de creure per això en una standardització de l'art; s'acontenta tan sols amb representar una característica dels nostres temps, prenent en consideració en la forma artística exhibida, el que pot donar idea de la individualitat.

En qualsevol cas, aquests són els principis que es poden reconèixer clarament en l'art modern. Per altra part, es verament difícil jutjar per les seves produccions, perquè l'art està massa englobat en els corrents de la nostra època perquè sia possible enfocar-lo objectivament. Es precis l'allunyament, deixant a l'esdevenidor formular el seu judici, sota aquest punt.

Pau Picasso

RICHARD BARTLEMESS

Pertany al team dels actors esportius que, naturalment, és un team nombrós. Les seves faccions perfectes no el priven de traduir, quan és necessari, la guspira de la intel·ligència i d'irradiar ara i adés una real simpatia. Actua sota les banderes de la «First National».

Fàbrica de cigars a Barcelona

ERA l'any 1703 que l'Il·lm. Dr. Benet de Sala, bisbe de Barcelona, formalitzava la fundació de l'Orde que Sant Vicens de Paül havia creat a París l'any 1624, anomenada «dels Missionistes» i a 2 de gener de 1705 atorgava permís per col·locar la primera pedra del convent que havia d'erigir-se al carrer dels Tallers de la nostra ciutat.

Fou fundador de la primera casa que de l'esmentada Orde s'establí en la nostra terra, l'Ardiaca major de la Seu barcelonina Rvnd. Francesc Senjust i de Pagès, el qual la dotà convenientment en contribució amb el Rvnd. Jeroni Euveja, canonge de la nostra Església major.

Habitaren tranquil·lament els religiosos aquesta casa — que s'anomenava Seminari de Missionistes Paüls — fins l'any 1808 en qual data en foren expulsats per les tropes napoleòniques, en posseïonar-se de la nostra ciutat, per establir-hi l'Hospital Militar. Finida l'any 1814 l'ocupació i malgrat haver abandonat Barcelona l'exèrcit francès, l'edifici continuà essent utilitzat per igual servei fins l'any 1816, època en la qual l'Hospital Militar va ésser traslladat al convent de Junyeres. D'aleshores ençà els Missioners tornaren a ocupar llur casa, que els fou restituïda.

Durant el temps en què Barcelona es veié desolada pel flagell de la pesta de febre groga, l'any 1821, enterat el Superior dels religiosos d'aquesta casa que l'Ajuntament cercava local per establir-hi un hospital per als pobres infectats de la malura, oferí — i li fou acceptat — l'edifici, mobles, robes i assistència als malalts. Passada la pesta els religiosos tornaren a ocupar l'edifici el mes de gener de 1822, però per poc temps puix a la primavera de l'any 1823 el govern tornà novament a reclamar-lo per instal·lar-hi altra vegada l'Hospital Militar.

Davant d'aquest nou contratemps els religiosos decidiren sol·licitar del rei que els comprés la finca, el qual accedí a la petició, però amb forma bon xic estranya, puix des de Madrid es decretà que la meitat del preu amb què fou valorada, s'invertiria en l'edificació d'una casa de la mateixa Orde a la capital de l'Estat i l'altra meitat serviria per a la que es construís a Barcelona.

Succeí que la primera paga fou satisfeta ben aviat i tot seguit es bastí la nova casa;

però no es complí tant de pressa amb la segona, de manera que es convingué que seria satisfeta per anyades; per tant, resultà que amb els diners que foren lliurats i els cabals que l'Orde posseïa es construí el nou edifici que és el que actualment serveix de presó de dones, situat entre els carrers d'Amàlia, Lleialtat i Ronda. La comunitat s'hi traslladà després d'enllestir l'edifici l'any 1833. Poc temps, però, en disfrutaren; després de la revolta de l'any 1835 hagueren d'abandonar-lo puix l'Estat es possessionà de la casa per instal·lar-hi la presó, a la qual foren traslladats els presos durant la nit del 27 de maig de 1839.

La casa conventual primitiva d'aquesta Orde és encara utilitzada per Hospital Militar. Té la porta principal al carrer de Tallers. Passant per ella es troba el claustre, d'estil neo-pagà, característic del segle XVIII per bé que sever i de cert bon gust; després ve l'església col·locada en sentit perpendicular al carrer. El creuer aguanta una gran cúpula que llueix exquisida pintura al fresc, obra de Josep Flaugier, qualificada per Ramon Casellas de «poemàtica» per tant com eleva l'esperit, per indiferent que siga, de qui la contempla. Vista exteriorment presenta un aspecte grandios i monumental. Les figures, seguint el gust dels pintors de l'època, estan modelades amb vigor, fins al punt que semblen sortir del pla de la pintura; de tal manera està accentuat l'artifici de la perspectiva, que hi ha àngels que donen la il·lusió d'haver-se després del mur i que volen lliurement per la gran conca de la cúpula.

Aquesta casa era nomenada el *Seminari* i d'aquí que els religiosos que l'habitaven fossin coneguts per *seminaristes*. Era tan acreditada l'observança del silenci que imperava entre aquells regulars, que va fer-se popular el comparar a un seminari el lloc on trobant-se reunides diverses persones hi hagués molta quietud. Així el poble quan volia significar que en tal o qual lloc hi havia molt de silenci, deia: *Sembla un seminari*. Aquesta ponderació era usada en època que als Seminaris conciliars se'ls donava el nom de Col·legi del Bisbe i únicament s'aplicava el de Seminari a les cases dels missionistes.

Decidit el trasllat dels missionistes a un altre edifici, el rei disposà que a la casa del

Seminari s'hi establís la *Real fàbrica de cigarrs*, que s'inaugurà el dia 24 d'abril de 1829. En començar hi treballaven 600 operàries, encara que l'establiment tenia capacitat per encabir-ne fins a 5.000. Dos anys després fou augmentat el nombre de *cigarreres* fins a 800. Les operàries estaven ocupades en laborar cigars de tabac de l'Havana, altres de qualitat mixta i dels anomenats comuns. No obstant la fàbrica estava muntada en condicions de poder establir altres labors que el govern estimés d'oportuna conveniència. En l'any 1840 era canviat el nom pel de *Nacional fàbrica de cigarrs*, si bé se l'anomenava ordinàriament *Fàbrica de cigarrs*. Era regentada i dirigida per un *director*, un *contador*, *ayudantes primero, segundo i tercero, oficial primero de contaduría*. Tots els qui ocupaven aquests càrrecs, segons es desprèn dels cognoms, no eren catalans. A més hi havia *escribano, ayudante cuarto interino, escribiente interino, capataz pesador interino primero y segundo, portero interino* i completaven el personal dos *porteras* i vuit *maestras*, dues d'elles fixes i les altres sis supernumeràries.

Així seguí funcionant sense modificacions essencials fins que en el mes de desembre de l'any 1842 el govern decidí tornar a destinar el local per l'Hospital Militar. Després de catorze anys o més d'haver estat muntada, va desaparèixer la fàbrica.

Abans de cloure aquestes notes, n'afegirem una altra referent a què al davant de la casa de la qual parlem hi havia instal·lada la fàbrica dels senyors Bonaplata, Vilaregut, Rull i Cia. en la que s'hi muntà la primera màquina de vapor que ha funcionat a Espanya. Començà a posar-la en moviment el dia 24 de juliol de 1833. Aquesta màquina que hauria merescut ésser conservada amb honors de reliquia del progrés industrial, fou destruïda, com tantes altres coses que serien documents històrics de la vida de la ciutat.

El dia 5 d'agost de 1835, amb ocasió de la bullanga en la que fou assassinat el general Bassa, en vesprejar, malgrat els esforços dels treballadors que tractaren d'evitar-ho, fou incendiada la fàbrica. Alguns dels promotors del fet foren fusellats a l'Esplanada dos dies després.

AURELI CAPMANY

Tres obres
de Maria
Pascual
de Ferreter

Nu de dona de
grandària natural

Retrat d'infant, guix de
Maria Pascual de Ferreter

Aquesta escultora
reusenca, si fa no fa
descòneguda del nos-
tre públic, té no obs-
tant unes qualitats de
concepció i de téc-

nica que sol·liciten
l'atenció dels entesos.
És dels primers valors
femenins que es reve-
len en el severíssim
art de les estructures.

Bust en guix

LA CLAU DE LA FELICITAT O L'ART DE TRIAR MARIT

per
Mary Aldon Hopkins

LA ciència, en general, desplau; Galileu va ésser empresonat per haver dit que la terra girava; Harvey va ésser declarat sacríleg per haver descobert la circulació de la sang.

Malgrat els prejudicis estantissos, la noia moderna ha emprès l'estudi de la natura de l'home, o més ben dit dels homes. A aquest fi posa en joc les invencions modernes: l'automòbil, el club nocturn i el telèfon. La crítica no la commou gens; té el zel d'un fanàtic.

Aquesta enquesta es duu a terme en tot el món i no sempre acaba en matrimoni. I com que les noies no manquen de consellers, ens abstindrem de donar gaire consells. Ens acontentarem de donar dues suggestions molt simples per ajudar la noia que vol orientar-se: Primer, estudieu els seus defectes; segon, observeu-lo quan està encolerit.

Pel que fa al primer punt, prengueu nota dels defectes de l'home, candidat al vostre amor, i examineu en consciència si els podeu suportar o no. Quan l'encís desapareix, els defectes resten. Cal, efectivament, esbrinar si podem viure amb un home durant cinquanta anys. Sobretot no us feu la il·lusió que podeu modificar-lo, ni tan sols impedir que deixi caure la cendra del seu cigar damunt una porcellana...

Sobre el segon punt, estudieu curosament les seves reaccions emocionals... Quina és la cosa que l'irrita? Observeu-lo quan és sardònic i despectiu... I demaneu-vos com el manejareu quan estarà colèric o quan farà el bot.

Els costats bons no signifiquen res. Us caldrà aprendre a no parlar-li quan s'afaita; i a sortir del pas si ocorre que us deixa oblidada al defora o sobre un prat humit. No sempre hi ha clar de lluna i no sempre un marit s'acontenta amb dos cocktails.

En fi, penetreu-vos ben bé, dames i damiselles, que un ésser humà no pot canviar la personalitat d'un altre individu. A tot estirar, podeu modificar les condicions circumdants i de medi per fer ressortir algunes qualitats i deixar alguns defectes en l'ombra, però és impossible de canviar la natura humana, sobretot quan es tracta d'un home en edat de casar-se.

Podeu, això sí, canviar la vostra actitud i probablement no us en adonareu i creureu

que és ell que canvia. El *quid* és aquest: actueu sobre vosaltres mateixes i no sobre d'altri.

I fetes aquestes declaracions prèvies, heus ací la clau de la felicitat: basta que sapigueu servir-vos-en.

Respongueu *sí* o *no*, amb absoluta sinceritat, a les preguntes del grup 1. Si responneu afirmativament quatre preguntes, la vostra clau és la número 1. Si les respostes són negatives us cal suprimir l'1 del vostre número de clau. Seguiu la prova i afegiu 2, 3, 4 i 5 al vostre número de clau, si la majoria de preguntes dels grups corresponents mereixen una resposta afirmativa; suprimiu aquests números si, per contra, mereixen una majoria de respostes negatives.

Exemple: si la majoria de preguntes dels grups 2, 4 i 5 són respostes amb un *sí* i la majoria de les preguntes dels grups 1 i 3 amb un *no*, el nostre número de clau és el 245. Si totes les preguntes són respostes *no*, serviu-vos de la clau 0. Un cop heu trobat el vostre número de clau, cerqueu l'anàlisi i els consells en el número indicat.

GRUP 1

Us agrada que no es fixin en vós?

La vostra existència, en general, ha estat confortable?

La vostra família diu que teniu bon caràcter?

Us agradaria que us deixessin fora d'una societat secreta?

Eviteu les disputes?

Canviariéu amb gust de residència si el vostre marit trobava una feina millor en un altre lloc?

Creieu que és una empresa fútil de provar de reformar els amics?

GRUP 2

Teniu més confiança en el judici dels vostres amics que en el vostre?

Canvieu sovint de parer?

D'altres persones s'immiscueixen en la vostra vida?

Us agrada que us acompanyi alguna amiga quan compreu un capell?

Us agrada que d'altra gent s'ocupi dels vostres afers en comptes d'ocuparvos-en vós mateixa?

Us contraria de seguir els consells de la vostra amiga?

Us agrada que us estalviïn mals de cap?

GRUP 3

Suportariéu sense plany unes condicions de vida poc confortables?

Contraieu fàcilment els lligams d'amistat? Sabeu cedir sobre qüestions petites, tot i saber que teniu raó?

Teniu amigues d'edats i de posicions socials diverses?

Us agraden les gires campestres?

Podeu mantenir relacions harmonioses amb persones poc simpàtiques?

Heu canviat d'idees en política, religió o moral de cinc anys ençà?

GRUP 4

Desitgeu obtenir una «adreça distingida», el nom d'una modista, d'un sabater *chic*?

La porcellana desaparellada us desplau?

Un agrada sortir a «compres»?

Patiu quan les vostres amigues duen millors coses que vós?

Val la pena de discutir gaire temps per tenir un auto nou?

Per ventura us cauen les ales del cor així que us heu posat «el vestit antipàtic» per assistir a una festa?

GRUP 5

Fa molt temps que teniu les mateixes amigues?

Estalvieu diner?

Aneu a càl dentista abans que les dents us facin mal?

Esteu generalment contenta del calçat que compreu?

Sou capaç d'abandonar plaers immediats pel desig d'un plaer futur?

La majoria dels vostres amics masculins són entenimentats?

Sargiu el forat de les vostres mitges si és un forat petit?

CLAU NÚM. 1

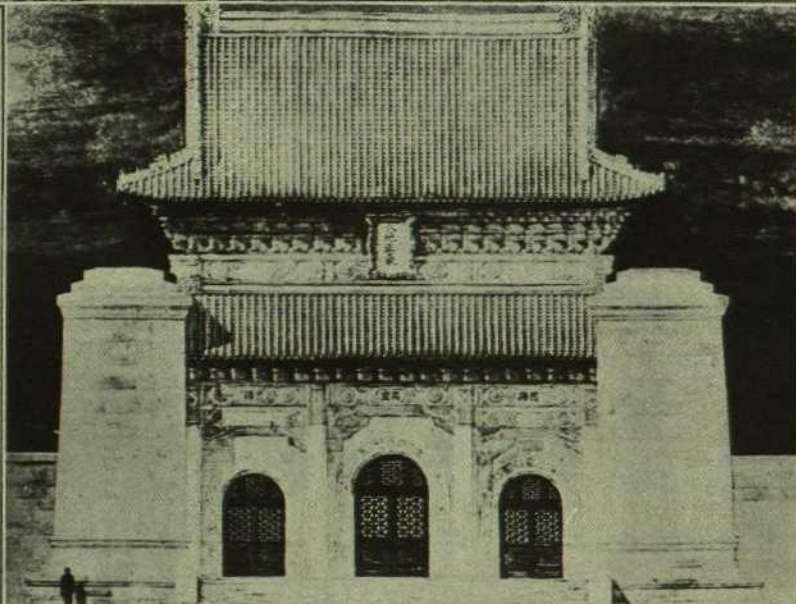
Teniu el tarannà d'una Joana d'Arc o d'una Caterina Nation i el vostre marit cal-

LA PLAÇA DE SANT PERE

Una multitud—que no ho sembla—escampada en la vastíssima plaça, davant la basílica de Sant Pere, amb motiu dels darrers esdeveniments que han acabat el litigi Vaticà-Quirinal

Fots. Keystone

ROMA, NANQUIN
TOQUIO...

MAUSOLEU PRESIDENCIAL

A Nanquin acaba d'ésser inaugurat aquest mausoleu construït dins una muntanya granítica, on han estat enterrades les despulles del President de la República Xinesa Dr. Sun Yat Sen

FESTA JAPONESA

Nois japonesos, capritxosament disfressats, prenen part en una festa organitzada a Toquio per un gran rotatiu

drà que sigui un home pacífic o bé un tirà amb fuet, perquè hi hagi tranquil·litat a casa vostra. No sabríeu viure en harmonia amb un home ordinari, però tot aniria bé tal vegada amb un home que admirés prou la vostra força per perdonar-vos l'ús que en féssiu. Sigueu bona per als infants.

CLAU NÚM. 1

Per a vós la millor cosa no és triar, sinó ésser triada, perquè, malgrat les vostres protestes indignades, no teniu un bon caràcter. Si teniu un adorador, penseu-hi seriosament.

El que pot assegurar la vostra felicitat familiar és la vostra tendència a acceptar la gent tal com és i el vostre tarannà casolà. Guardeu-vos del vostre delit de governar-ho tot — sobretot perquè no sabríeu fer-ho bé.

CLAU NÚM. 2

No podeu trobar un poeta — un que no hagi «arribat» encara? Un home sensible a la bellesa i que no es fatigui de la vostra set de compliments, fóra per vós el marit ideal, sobretot si podíeu adaptar-vos a la seva escassetat de béns materials.

No sou mundana, tot i que sou assimilable; això compensa la vostra falta de seny. Ho voleu ésser tot per al vostre marit, cosa que podria fatigar un home desitjós d'indpendència. Però teniu una bona avinentesa de felicitat, puix que esteu disposada a prendre rel en noves terres.

CLAU NÚM. 4

Voleu el que voleu quan ho voleu, i, generalment, obteniu el que voleu. Però quan ho teniu, de vegades ja no us agrada. No perquè sigueu d'un gust difícil, sinó per que trieu massa precipitadament. Si cerqueu marit d'aquesta manera, aneu de dret al fracàs. Recordeu que després del matrimoni és difícil de tornar el marit o de canviar-lo.

CLAU NÚM. 5

Tal vegada no sou una dona excepcional des del punt de vista físic, però sí des del punt de vista mental. Sou de la fusta de les que dirigeixen les cases amb eficàcia i vetllen a què cada cosa aconsegueixi el seu fi. Com que no canviareu pas, tingueu cura d'eleger un marit digne de vós; un home que admiri la vostra manera d'apreciar les coses d'aquest món i que no es fatigui del vostre esperit de missioner. Resultaríeu una excel·lent muller de pastor (sacerdot protestant), però no pas en una gran ciutat. Tal vegada un home ocupat en obres socials, un dels que accepten, sense rondinar, les crítiques d'altri, fóra el vostre marit ideal.

CLAU NÚM. 12

Vós heu comprès la gran veritat: res no compta en la vida quan s'han tingut dotze fills i s'és morta cent anys ha. Si trobeu un home que pensi així, no el deixeu escapar.

Eviteu, en canvi, l'home que vol que a casa tot vagi com una màquina o que desitja ascendir, socialment; perquè ni us interessaria prou al vostre interior, ni seríeu prou activa per ajudar-lo en la seva ambició. Us cal preferentment una vida rutinària i un medi conegut.

CLAU NÚM. 13

El nostre judici depèn tan completament del nostre desig, que ens és impossible de formar una opinió imparcial de l'home que somnieu per marit. Fareu prudentment si us aconselleu amb persones desinteressades.

Si obreu així — si eviteu un matrimoni inconvenient — car tot conduint la vostra vida al vostre gust, deixareu que el vostre marit mení la seva al seu albir. Altrament, no sou de les que tiren a terra una Caixa d'Estalvi per haver un abric de pells.

CLAU NÚM. 14

És impossible que trobeu un marit que us satisfaci enterament, perquè els vostres desigs són massa contradictoris. Si en trobeu un que us deixi fer la vostra voluntat, aquest us convé.

Però no espereu pas de tenir una bona casa, un servei perfecte, un auto bonic i dos infants, nen i nena, i el gran nen. Però no sou de les que es posen malcontents àdhuc si la vida els nega el que desitgen.

CLAU NÚM. 15

Sou de les que no es casen amb un home a causa del seu bigotet retallat; de la mateixa manera que no compraríeu una casa sols per que té un pany bonic. Però mal·lieu-vos del vostre zel; eviteu de casar-vos amb un home pel sol delit de reformar-lo.

Procureu de trobar-ne un ja reformat i del vostre mateix tarannà, perquè ni l'amor ni el matrimoni no us canviaran.

CLAU NÚM. 23

Trieu un home que sàpiga curar d'una dona, perquè vós no sabeu curar de vós mateixa. Consulteu-li tots els vostres problemes, però espereu l'havent dinat, després que hagi fumant el primer cigar. Si el consulteu abans d'actuar, evitareu molts nyaps i moltes preocupacions.

Eviteu els homes que esperen que la dona s'apanyi tota sola i fugiu dels que desitgen posar el cap sobre una dolça espatlla per ésser consolats. Pertanyen a un tipus passat

de moda. No podríeu entendre-us tampoc amb un tirà benivolent.

CLAU NÚM. 24

Sembla que sou d'aquell gremi de dones que converteixen la vida en un infern. Voldríeu que el vostre marit pensés en vós, quan ell pensa en una altra cosa; i us sentiríeu ferida si no us fa un present molt, molt delicat el dia de la vostra reconciliació que va posar terme a una ruptura de prometatge.

Esperem que sou prou bonica per fer-vos perdonar el vostre capritxós caràcter. Caseu-vos amb un home fort, ambiciós i que s'agradi de sentir que recolzeu en ell i que s'alegri de donar-vos les mil i mil coses que us fan goig.

CLAU NÚM. 25

Triareu un bon marit, si sou vós mateixa la que tria. Però podríeu estar influïda per una persona que parli amb fermesa, encara que sense bon sentit. Trieu vós mateixa sense soroll els vostres capells, el vostre marit i els vostres atuells de cuina. Cediú a l'opinió d'altri, si voleu, en política, sociologia, etc. Fareu una bona muller i una dona feliç amb un marit que sàpiga tractar-vos amb consideració.

CLAU NÚM. 34

No esteu madura per al matrimoni perquè ara com ara, penseu a les coses que un marit us podria donar, més del que hi pensaria ell mateix. Però és possible que canvieu sota aquest aspecte perquè la vostra característica és una certa flexibilitat mental.

Ajorneu el vostre matrimoni fins que tingueu més simpatia pels homes i que compregueu que el treball els lleva inevitablement bona part d'aquesta intensa vitalitat que fa dels joves alguna cosa d'enciser.

CLAU NÚM. 35

Afortunadament per a vós i per al marit les vostres decisions són generalment asenyades i altruistes. Caseu-vos, doncs, amb un home que us deixi imposar el vostre criteri en els afers de la llar. Eviteu l'home que exigirà d'ésser amo igual a casa que al despatx.

Estigueu-vos de donar consells quan no us els demanen. El vostre bon sentit és el millor dot que una dona pot tenir al matrimoni.

CLAU NÚM. 45

Triareu un bon marit i ningú no dirà que és massa bo per vós. Després triareu la casa, decidireu on estiujareu i prendreu

CONTRA INVASIÓ

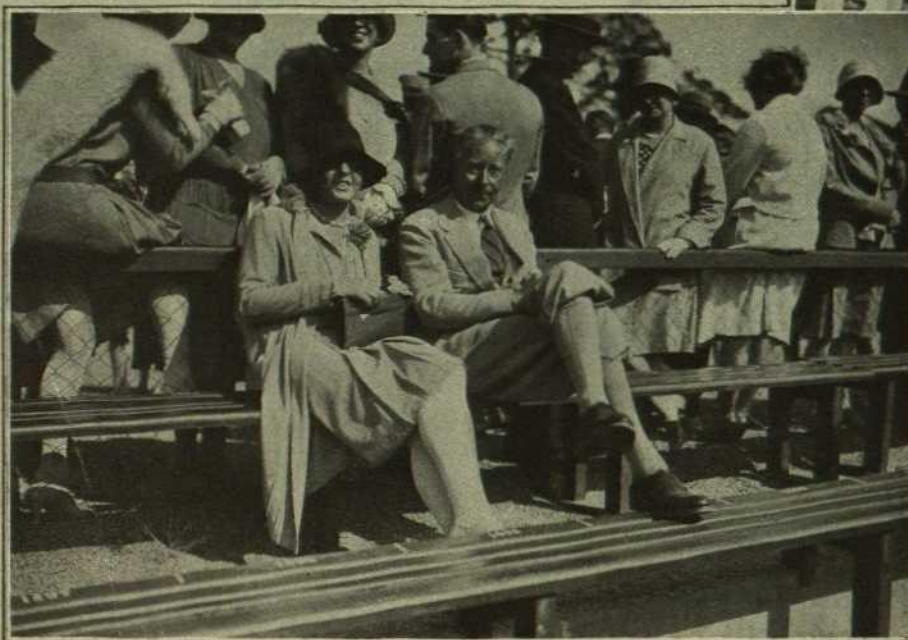
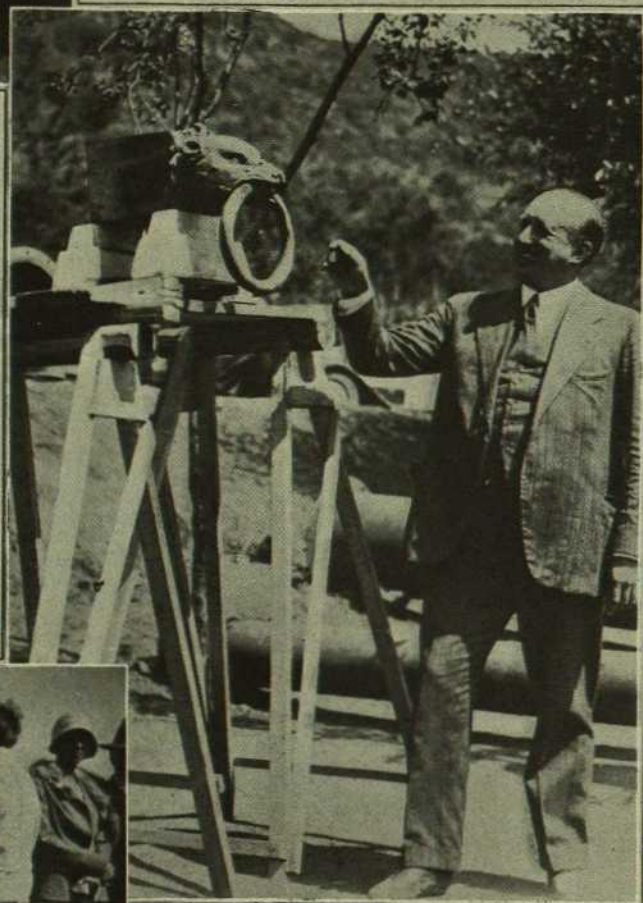
John E. Anderton, estudiant americà, que ha obtingut el títol de doctor en la universitat japonesa de Kimzon Gakuen. És el primer home de raça blanca que es doctora en una universitat groga

Fot. Keystone

D'ORIENT A OCCIDENT

LES GALERES DE CALÍGULA

L'eixugament del Llac Nemi on fa prop de dos mil anys varen naufragar les galeres de Calígula no ha donat grans resultats. En el gravat es veu el professor Giglioli al costat d'una de les escasses troballes

NO ÉS PAS MASSA DUR...

L'ex-Kronprinz alemany, que té permís de residir a la seva pàtria i se n'aprofita, assistint a un dels darrers partits internacionals de tennis que han tingut lloc a Grunwald, vora Berlín

la direcció de les despeses. Vostra excusa serà que sabeu fer bé les coses. Per consegüent, cerqueu un marit ric, d'una família que compregui que una dona ha de tenir tot el que li cal.

En acabat, amb el vostre magnífic equip mental, determinareu quines coses són de la vostra jurisdicció i quines de la seva. Però no li en digueu res; guardeu-vos-ho per a vós i serviu-vos-en quan s'escaigui.

CLAU NÚM. 123

Sou capaç de tirar endavant amb un mal marit, si us en toca un d'aquesta mena, i d'obtenir el millor fruit possible de les dificultats de l'existència. La vostra tècnica és bona i sabeu acostumar-vos amb poca cosa. Si el vostre cervell dominés el vostre cor, tindríeu més luxe que no amor. Cerqueu un home que no prengui els vostres errors massa a la valenta.

CLAU NÚM. 124

El vostre matrimoni no acabarà pas davant del tribunal de divorci — i això simplement perquè sabreu dir-vos que un altre matrimoni no fóra millor. Aquesta idea us serà un suport, una molla. Teniu una tendència filosòfica a procurar treure el millor partit possible de cada error, però tal vegada és per això que en cometeu tants. Us dieu: «Puc enganyar-me, però no hi fa res; tanmateix, provo; ja veurem que passa».

Tot elegint marit, sigueu una mica prudent, i no el trieu únicament perquè us agrada la manera que té d'ajudar-vos a pujar al taxi. Assegureu-vos sobretot que pensa com vós respecte les tovalles brodades i els candelers d'argent.

CLAU NÚM. 125

Pertanyeu al gènere de la mà de ferre sota el guant de seda i sou tan hàbil dins el vostre gènere que ningú no s'adona de com dirigiu els destins dels altres. Sou capaç de fer un bon marit i un bon servidor d'una matèria mediocre; si la matèria és bona, això serà l'ideal. Si vós i el vostre marit, us fiquen al cap d'obtenir una cosa, reeixireu aviat.

CLAU NÚM. 134

Cal que mireu l'èxit d'una manera objectiva. Un compte corrent al banc o unes cases de lloguer tenen per vós més importància que un descobriment científic o que un llibre — com no sigui un llibre de venda assegurada. Proveu d'esbrinar si el vostre promès té bon nas per als negocis.

Dissortadament, no teniu sort en la tria i no deixareu pas que un altre triï per vós. Però accepteu bonament la responsabilitat dels vostres errors. Sou una personalitat

complexa i el vostre marit mai no deixarà de demanar-se si us ha comprès bé.

CLAU NÚM. 135

El vostre matrimoni serà dels que surten bé, a despit de totes les prediccions contràries. No ensopireu el vostre marit amb la vostra petulància, ni amb la vostra extravagància. Tot i que us agrada fer la vostra voluntat, no sou de les que s'imposen com un corró compressor que aixafa tots els obstacles. Si us caseu amb un home que té més encís i bon caràcter que habilitat en els negocis, el vostre matrimoni serà extremadament feliç, sobretot si tots dos us interesseu a les mateixes coses. En lloc d'una llar sumptuosa, en tindreu una d'atmosfera distingida.

CLAU NÚM. 145

No sou de les que fan castells a l'aire, sinó de les que construeixen cases de renda al bell mig de la ciutat. En sabeu fer els projectes amb seny, les sabeu executar a la perfecció, i el que és més admirable encara, les accepteu amb calma de les mans dels contractistes, malgrat els inevitables defectes inherents a la vida humana.

Fòreu, doncs, la dona ideal d'un home ambiciós, de la vostra jeia. Però moltes dones es casen amb homes que tenen qualitats contràries a les llurs. No les imiteu... Trieu un marit del vostre tarannà, sols que sigui capaç de concedir que els ous passats per aigua es couen en 3 minuts i mig i no pas en quatre, com ell pretén.

CLAU NÚM. 234

Exigiu molt d'un marit, pertocant la casa, els vestits, viatges, etc. També us calen consideracions. Podeu tornar generosament la moneda?

Sortiu força bé dels compromisos i sabeu adaptar-vos a les circumstàncies, però voleu dir que suportaríeu les desil·lusions inevitables del matrimoni? Assegureu-vos que esteu supremament contenta d'un dels aspectes de la vida conjugal i sigueu bona per a ell quan caurà del pedestal, a causa d'alguna exigència vostra.

CLAU NÚM. 235

Si us poguéssiu alliberar d'aquesta pueril mania d'ésser el centre de totes les atencions, resultaríeu una dona excel·lent per a qualsevol home. Però sempre us planyeu i no us adoneu que aquests planys continus l'inviten a anar-se'n al cercle a jugar al pocker...

Caseu-vos amb un home càlid, generós, que senti molt d'afecte per vós i proveu d'adaptar-vos-hi; teniu grans aptituds per fer-ho i sereu feliços.

CLAU NÚM. 245

Quan compreu un servei de te esteu segura que és bo i bonic perquè us agrada, perquè esteu ben informada i perquè teniu l'esma de les apreciacions. Proveu d'elegir un marit de la mateixa manera que si es tractés d'un servei de te, sense deixar-vos ensibornar pel romanticisme.

Feu una llista de les qualitats que considereu essencials en un home i si us cal la brillantor i la fantasia poseu-hi també aquestes condicions. I després, serenament, com un noia entenimentada, aneu «a seguir els magatzems».

CLAU NÚM. 345

El vostre papà us dona tot el que voleu, oi? Si espereu que el vostre marit faci igual, la vostra elecció haurà d'ésser molt limitada, perquè no hi ha gaires joves capaços de mantenir una noia extravagant.

Per sort, teniu sentit comú i habilitat per canviar a temps; sabeu de què va i és possible que sigueu feliç baldament no us donguin la bossa o l'abric de gala que desitgeu. Mantingueu, sobretot, la vostra habilitat per girar a temps. És molt important.

CLAU NÚM. 1234

Adoreu les coses bones, però si cal us acostenteu amb les coses que no són de primera qualitat. Fet i fet, les coses no van com vós voleu perquè mai no trieu amb discreció els vostres ideals. Per aquest motiu us convé elegir un marit del qual diguin molt de bé els seus amics. Si en trobeu un que sigui estimat pels seus germans i germanes, millor encara. Resultaríeu una dona excel·lent per a un home pobre, però val més que de tant en tant us pugui dur al teatre.

CLAU NÚM. 1235

Qualsevol home us convindrà sols que no sigui un salvatge, perquè sou de les que sabeu fer brillar el sol al mig de la nit. L'home que es casi amb vós tindrà sort. Només us cal assegurar-vos que té bon criteri; perquè si el vostre judici es bo, sabreu deixar-lo de banda per evitar un conflicte amb el del vostre marit.

Observeu si l'home que teniu la intenció de fer vostre, pot enfocar la imminència d'unes eleccions sense perdre el cap. Tant li fa que el partit contrari surti triomfant?

CLAU NÚM. 1245

Tot va bé, mentre podeu obtenir el que desitgeu. És important, doncs, que el vostre marit sigui un bon treballador. Adoreu el vostre interior i sabreu mantenir-lo en

(segueix a la pàgina 283)

TANGOMANIA

PER poca importància que hom atorgui a la qüestió nutritiva, qualsevol persona que fullegi per primera vegada un magazine americà, es detura admirada en les pàgines d'anuncis de productes alimenticis.

Llegums, cereals, pastisseria, etc., gràcies a la traça dels dibuixants s'espiritualitzen de tal manera, que hom desitja menjar-los, però no amb la rutina, amb la indiferència d'un producte indispensable, sinó amb la il·lusió gormanda d'una cosa que sembla ha d'ésser fruïda al mateix temps que amb el paladar, amb els ulls.

L'altre dia, un meu amic entrà en una confiteria, i es va sentir temptat per un producte que, posat en un lloc ben visible, amb el seu envoltori exquisidament cridaner, li prometia delícies... i que ja havia començat a fer-li denteta des de les pàgines d'una revista de les que citàvem més amunt.

Però al voltant de la taula familiar, la degustació d'aquelles galetes va ésser rebuda amb la més variada sèrie de ganyotes que un hom pugui imaginar. Els meus amics que com a bons catalans que són no tenen el paladar acostumat a les extravagàncies gastronòmiques del país de les conserves per excel·lència, va trobar que aquells pastellets no es podien menjar. «Potser amb mel serien de més bon passar», va insinuar el meu bon amic subitament inspirat per un pot que tenia al davant, no volent resig-

nar-se al fracàs complet de la seva adquisició. Però després de fer-se la prova no tingué altre remei que confessar: «Si us he d'ésser franc, trobo que la mel és millor pa amb que no pas amb això».

Resultaria difícil haver de judicar de la bondat pròpiament dita dels pastellets en qüestió. Tant en apreciacions estètiques com culinàries, igualment importants les unes que les altres, és absurd voler establir unes regles determinades. El que ens plau ací, pot ésser objecte de grans escarafalls en un altre lloc i vice-versa. Però el cert és que una cosa que no s'adigui al nostre temperament, a la nostra manera d'ésser, ja poden dir, ja poden fer, que ni barrejant-la amb mel la podrem fer passar. I si això en determinades circumstàncies pot ésser lamentable, és impossible que ho sigui mai tant com el pecar d'exageració en el sentit contrari. És a dir, que una cosa ens plagui massa.

Els tangos argentins en són un exemple. Com a interessant curiositat d'una altra terra que portaven una variant als repertoris de música lleugera dels nostres escenaris, els aplaudirem sincerament. Però avui ací, la passió per aquesta música ha arribat a uns graus tan elevats que no em sorprendria gens de sentir el dia menys pensat una sardana *gauxitzada*. És un fet innegable que els tangos tenen un èxit esper-

verant a casa nostra. I el desagradable és que això ve a significar que sota una musiqueta enganxosa qualsevol pot triomfar el relat de tragèdies passionals amanides amb el més prostibulari dels sentimentalismes.

No tinc temps ni paciència per a comprovar, si la majoria dels tangos que es canten són ultramarins autèntics. Si així fos, hom hauria de constatar per centèssima vegada els fracassos de la producció pseudo-artística amb mires a l'exportació.

No hi ha mal que cent anys duri, però Em fa l'efecte que el tango ens serví una mica com a contraverí del *chàrleston*. I si l'excès fa avorrir fins les menges més exquisides i cobejades, els catalans no tindrem el paladar tan pervertit que ens al·licionem per a sempre a un plat fet a base d'un medicament.

Crec, sense que per afirmar-ho em calgui adoptar cap posat profètic, que la tangomania està condemnada a una mort no gaire llunyana.

No sé si això val la pena de considerar-ho com un símptoma, però jo tinc una amigueta que ha descobert com un mitjà infal·lible, per obtenir la realització de qualsevol caprici, al qual els seus pares es mostren difícils: l'amenaça de cantar-los-hi un tango.

LOLA COS ROGET

VINA AMB MI

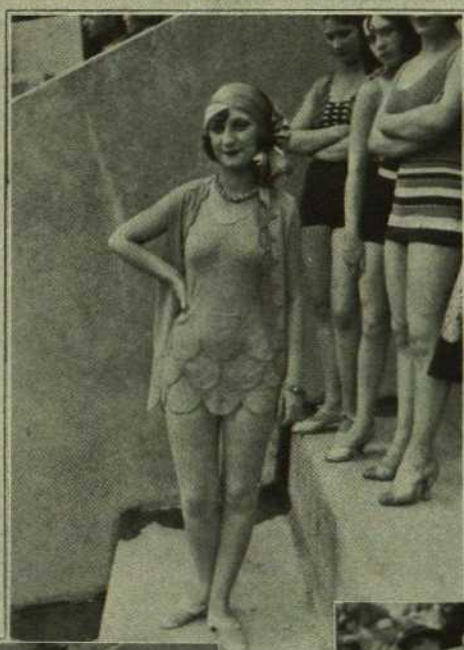
Vina amb mi, ressentida
en ta flaire remota,
sobre aquesta ciutat d'immigrants.
Jo faré cants de vida
per ta llengua devota
que direm agafant-nos les mans.

En suau convivència,
el teu coll dins ma braça,
vull posar-te damunt del meu pit,
on sospira l'essència

que et farà dolça i lassa
per tornar-me'n més fort i endolcit.

Vina amb mi, llunyedana,
que no ets pas estrangera
sense cònsol tangible d'amor.
Entre l'aigua i la ufana
de la gran primavera
fruit vermell, vens vestida d'enyor.

SEBASTIA SANCHEZ-JUAN

Vuit models de vestits de bany

(reproduïts per cor-
tesia de la Textile
Argus S. A. R. L.)

D'una desfi-
lada de ma-
niquins vora
una pisci-
na de platja

JOAN CRAWFORD, S'ENTRENA...

Casada o a punt de casar-se amb Douglas Fairbanks, *junior*, la venusta actriu de la M. G. M. assaja les seves aptituds culinàries. A Amèrica, el servei domèstic escasseja. Les estrelles mateixes han de cuinar i fer-se el llit...

ELS MEUS RECORDS

Per SERGI DIAGHILEFF, director del ballet rus

EN la vida, el primer pas de l'home vers la civilització ha estat el ritme. Abans d'aquesta realització ha començat a dansar i, tot de cop, s'ha adonat que existeix alguna cosa, un seny misteriós que dirigeix els seus moviments. La dansa és nascuda, representant la mare de totes les arts.

Avui es diu que hi ha crisi en la vida artística i literària. Jo no ho crec. No veig senyal de cap crisi en la nostra professió, i si la dansa, el ballet, no en mostra cap senyal, és impossible que les arts afiliades siguin presa dels desastres que temen els pessimistes.

El ballet rus té els mateixos grans èxits que adés. Res no canvia. Moltes vegades se m'ha demanat com és que són els russos particularment els que han revelat al món sencer quelcom que es pot anomenar *el geni del ballet*. És que he de citar noms com Nijinsky, Karsavina, Pavlova? No. No hi ha cap dubte que per ara, el ballet rus és únic. Si cerco el per què, el puc trobar, potser, en les característiques del poble. Per poder expressar els sentiments, els desitjos, per aclarir els sentiments íntims amb gestos, s'ha de tenir una destressa, una agilitat quasi transcendental. S'han de conèixer profundament els sentiments de l'auditori, s'ha de tenir un gran coneixement de la vida, i posseir uns nervis tan sensibles com la pèndola d'un sísmògraf. I jo crec que puc trobar tots aquests atributs en la mentalitat del poble rus. Amb tot i que coneix la vida i posseeix el sentit de les realitats, un rus té a la vegada una sensibilitat purament artística. Aquesta dualitat és el per què els russos són els degans del ballet modern.

Per nosaltres, els començos—diversament de la regla general—no foren pas difícils. Fa uns vint anys, el Gran Duc Vladimir, que era inspector d'artistes a la Cort Imperial, va encarregar-me d'organitzar una exposició artística a París. Hi vaig anar

i me'n vaig endur un gran èxit. L'any següent, coratjós després del primer resultat, em vaig proposar d'introduir el ballet imperial a París. Hi havia molta gent que deia que l'èxit seria impossible, tenint en compte que el nostre ballet representava un producte quasi enterament nacional, i que els francesos o els estrangers no comprendrien la bellesa del nostre art coreogràfic. Al contrari, vaig respondre que si un art era veritablement un art, seria comprensible per tothom. Després de llargues discussions, tornàrem a París.

Presentàrem el «Príncep Igor» amb Nijinsky en el paper principal. L'èxit fou enorme. Tot París en parlava. Ens enduguérem una victòria més gran de la que havíem esperat. Nijinsky va ésser una sorpresa especial. Fins els dansaires masculins eren desconeguts a Europa. Quan un ballet exigia un

dansaire, el rol era sempre jugat per una dona. És el ballet rus qui ha trencat aquesta regla.

Des de llavors, cada any hem anat a París i sovint hem fet grans viatges arreu del món. El ballet rus ha estat acollit pertot molt favorablement. A Londres, per exemple, hem treballat més d'un any i durant aquella temporada, les localitats de cada tarda havien estat venudes de molt temps abans. No esdevingué el mateix a Amèrica. Em sembla que els americans no estimen gens el ballet o les danses serioses, puix que no hem treballat sinó de tres a sis mesos a l'Opera House. No val la pena. Els nostres viatges són molt costosos i no podem pas anar a Amèrica per treballar només tres mesos. Som més exigents.

Hem fet populars les obres compostes per Strawinsky, Rachmaninoff, Debussy, etcètera. És natural que els vells conservadors ens hagin atacat ferotgement de bell començ. S'ha dit que la nostra música és salvatge, que la nostra dansa és antiestètica i, en fi, quan els arguments artístics després dels nostres grans èxits han esdevinguts ridículs a tot ésser-ho, hom s'ha atrevit a dir que les nostres danses són immorals. Quina plagasitat! La vella bona gent han oblidat que l'art no pot ésser mai immoral. Si és immoral, és que no és art.

I l'art és immortal. Fa més de vint anys que representem moltes vegades les mateixes obres i no he entès mai que Stravinsky, Rimsky-Korsakov o Rachmaninoff hagin perdut popularitat entre el nostre públic. Si hom sent Beethoven cent vegades i mira mil vegades els quadros de Leonardo de Vinci o les escultures de Miquel Angel, no en resta pas saturat. És per això que hem esdevingut conservadors i ara ens limitem a seguir el camí que mena a la correcció dels nostres mitjans artístics; però no emprem reformes revolucionàries.

ANGLO AMERICAN N. S.

La Marguerida del "Singlar"

A Carme Buxadós

Seguint el parlar d'or, la mà nevada sembla que formi l'aire de l'instant.

Seu Carme Buxadós i a la vegada vós seu la Marguerida del mas blanc.

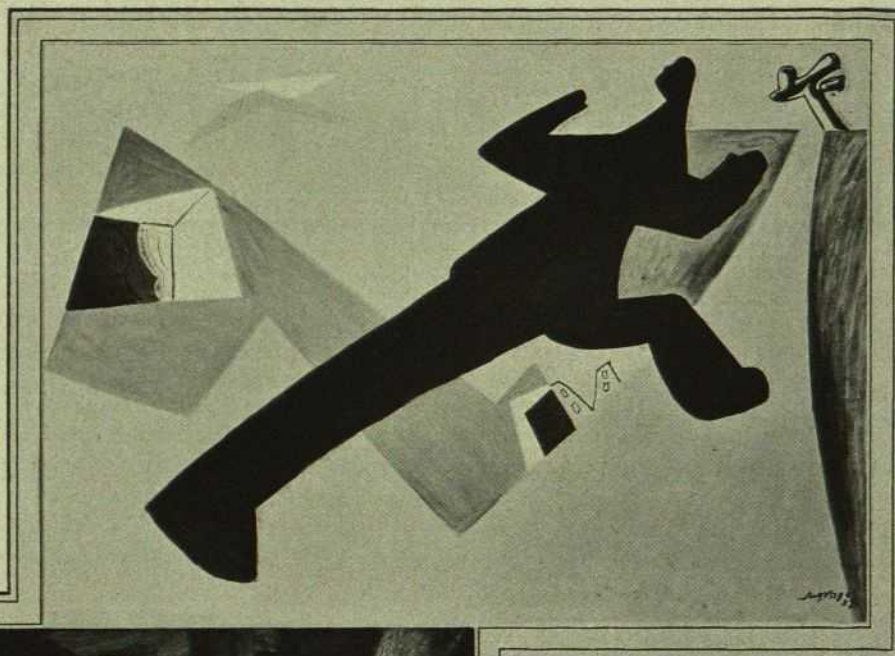
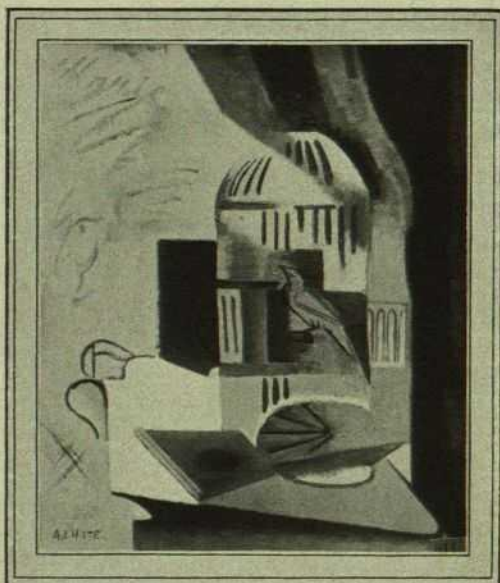
En el mas blanc vós seu la Marguerida. Jo us donava amb el ritme natural el tendre aletejar d'una altra vida, i la colliu al plec del davantal.

Pel fil del pensament vos he menada, i ara és flama que viu sota el front llis; a l'ombra vós doneu la forma alada, en l'alzinar desert de mon país.

Passa l'esperverada tortorella, i vostra mà en recapta la dolçor; i per mi no seu vós perquè seu ella, la Marguerida al peu de Canigó.

Com un consell de clara transparència, domina la nevada aquell mas blanc; i Marguerida hi cull amb paciència les perles de la reina Violant.

JOSEP S. PONS

SURVAGE.—*Pintura titulada «El vagabund»*

KVAPIL.—*Dona nua*

(A dalt)

ANDRÈ LHOTE.—«*La gàbia*», pintura que constitueix el pinyol del Saló

QUATRE TELES DEL RECENT SALO DE LES TULLERIES, A PARIS

MOMPOU.—*Natura morta*

LLETRA DE PARÍS

SALÓ DE LES TULLERIES

PER ADOLPHE DE FALGAIROLLE

PRIMAVERA 1929, crisi de la pintura. Però tal vegada també nova orientació. En una sala rodona, com una gàbia d'on els «Fauves» proven d'evadir-se, les pintures giren en rodona...

Els *temes* encara tempten els artistes. Realistes, amb la seva «aglomeració a la estació Saint Lazare», pretext per a la multitud de vehicles. Un altre fa la seva petita *combina* a fi de pescar el favor d'un crític: per això veiem en el seu quadro un diari, amb la seva capçalera ben llegible, formant part d'una natura morta... La fantasia, clàssica, tempta Dumarboré que pinta un «Serpent de mar».

Hi ha els imitadors... més ben dit, els deixebles: Els sub-Fujites; Paul Nelson que fa pensar a Picasso. Hi ha els temes favorits: St. Tropez i Colliures! Ara ja arriben a pintar tota la badia; demà pintaran tota la regió. I quantes dones que esperen el cigne de Leda! No manca tampoc el Modernisme de «Petit Journal»: Un avió blanc sobre una mar blava de llauna. Ni manquen els farcistes, per no dir els farsants: Terechkovitch i el seu humor de portera amb un capell de plomes de mosqueter... Els bojós: personatges fetus en alcohol de Georg i Tadé Mankowsky. Els que no estan segurs de llur tècnica i que volen estar al dia: aquests patinadors arbitràriament inclinats, com si al moment de traçar aquestes fugitives siluetes un gos hagués clavat una empenta al colze del pintor. Gluckmann sembla fer reclam per als nus des... i fatigar-nos del nu.

Tècniques personals: Gritchenks pinta de tal manera que sembla que colora les asprors del ciment o del paper de vidre. Wassilief sembla arrancar els seus personatges de blocs de fusta, però ovals. Quèlves: una fregadella de paleta aventurera, però sobre un fons sòlid com atapeint el color profundament (una mica la impressió de patents de fabricació). Peské prova d'entremesclar el llapis, el color i l'oli.

Renovació: Hernández per sortir de les seves habituals llissors, esculpeix un goril·la, d'on els seus pèls hirsuts, i

per tant el gran rugós. Haufman en el seu jardí humit pretén la traducció vertical i horitzontal alhora de la llum porta-ombres.

Els vacil·lants. L'un que torna a Prudhon, l'altre que es gira a Carrière. Marcel Chabàs fa romanticisme. Francesc Desnoyer, per ventura retardat? Per ventura avençat? Tracta els colors en profunditat, després, per tornar-los la transparència, els ajusta. Una mica deslligat, poc vigor i puresa. Ivan Cerf cerca de pintar la projecció cúbica de les tintes, però no passa de llur façana. I, comptat i debatut, resta *pompier*. Floch, a reculons, reprèn experiments acabats temps fa.

Els que insisteixen en llur procediment: Sureda dona entenenent el que hi ha darrera els seus icons. Labasque *moire* els seus colors i el seu detall rosa. Això si no són personalitats, són marques de fàbrica.

A retenir: Abel Bertram resta sentimental, i pintor, en el seu «Nu campestre». Andrée Fontainas té el sentit de la natura morta feliç. Idea: una ombrel·la oberta sobre unes fruites. Kvapil posa damunt una tela blava una magnífica dona nua. Clará exposa una excel·lent «Noia». Mompou ha precisat els seus negres-verds. La noia grasseta que s'arregla davant el tocador en una claror com de sota les fulles d'un arbre és una bona tela. Les línies embolcallants com fetes a disfumí són fortes. Creixam envia una tela remarcable: gitana o mulata entre estofes que van del color rejola al violeta amb plecs en relleu com estratificacions. Varietat i renovació. Monteret exposa un «Circ» de factura agradable i de fons sensible i subtil.

Bertram, Fontainas, Kvapil, Mompou, Creixam, Monteret figuren entre els que fan millor paper.

Entre els que he esmentat en fer la ressenya d'altres salons, deixeu-me retreure el sentit de les perspectives felices de Sigrist; l'aspecte lacat de les graciosíssimes pintures de Viollier que sap poetitzar fins els pals telegràfics; l'esma de la construcció de Briggs; el

lirisme sincer de Fleury que tradueix com ningú les llacunes; el curiós *animalier* que és Paul Simón, alguns rojos del qual ens recorden les aquarel·les de Barye; la traça (escorsa de suro i grapat de molsa) de Roland Oudot que s'afeciona a la visió amb vidre d'augment de Favory...

Això ens torna al capítol precedent on ens ocupàvem de les tendències personals, àdhuc arbitràries, i, de passada, als mestres consagrats Koyama, Laprade, Henri Matisse que, seguint la moda del groc-verd predominant erguany, pinta en tonalitats groc-verd; Daragnès (un vaixell impressionant); Coubine pintor d'ambients camperols francesos.

Un esment especial per als tristos. Quin lúgubre cerebralisme en aquestes mostres dels Katz i Companyial... Tanmateix Velázquez que també pintava deformes, no feia això! ¿Per què aquest horror feixuc? En els Murillo, en els Goya, entrava la pietat i és això el que manca al satanisme de Flouquet amb les seves seccions de nervis i d'un Frauges aspirant a la introspecció...

També una menció a part per al modernisme de Roth i encara més per al de Survage que duu una visió neta del caprici i una hipòtesi voluntàriament irreflexiva del somni.

Un paràgraf personal per André Lhote que és en plena possessió del seu ofici i ple de confiança en el seu art.

Una observació: l'art italià, decididament no s'acomoda gens amb el cànon actual de la pintura. Crotti vol fer màscares fent cavalcar les unes damunt les altres, a la manera dels cubistes i post-cubistes. Hi ha «mans», però manca la fe. Cadascuna d'aquestes màscares, presa a part, és un objecte tractat a la antiga. *I no és la superposició a la moderna de coses antigues el que constitueix una innovació.*

Un altre precipici: Un Severini vol fer composició... i cau en el cartó per mosaics. El modernisme no és tampoc una juxtaposició d'accessoris vistos a la moderna.

CONTRA EL SOL

Laura von Sanden, de Buenos Aires, i Carola Olavarria, de Caracas, que han resolt de fer la volta al món amb els seus «sombros» extraordinaris

VESTIT DE BANY

Dorothy Sebastian, amb un deliciós posat, us demana què penseu del seu estricte vestit en dues peces

OMBREL·LES

Encara que no és Anglaterra dels països que ha de témer més el sol, és dels que es preocupa de renovar la moda de les ombrel·les. Heus-en ací quatre models a base de decoració floral, apareguts fa poc a Ascot

LA NOIA MÉS AMERICANA D'AMÈRICA

Per disputar-se aquest títol, summum del casticisme, ha estat celebrat un concurs als Estats Units. S'ha emportat el premi Miss Edna Peters que té 24 anys i mesura 5 peus 4 polzades d'altura, cabell castany i ulls daurats. El premi consistia en 5.000 dòlars i un viatge pagat a Europa

"UN CHIEN ANDALOU"

Scénario: Salvador Dalí y Lluís Buñuel :: Mise en scène: Lluís Buñuel ::
Interprètes: Simone Mareuil et Pierre Batxef :: Opérateur: Albert Duverger.

DIFICILÍSSIM, per no dir impos-
sible, de donar una expli-
cació literària del film, i no és
que manqui d'argument en el
sentit clàssic de la paraula. Però
és que un film no deu ésser ex-
plicat, sinó vist. En això, preci-
sament, resideix la innovació
dels nostres companys.

El film, com em digué pers-
onalment Tristan Tzara, és una
mena d'apoteosi de la matèria,
eminentment físic: ases podrits,
formigues, sexes, ulls esberlats,
cascades de cristallí: una inten-
sa poesia de desesperació.

Al costat d'això, i aquesta
serà l'única característica espa-
nyola, una ironia feroç, un «hu-
mour» sanguinari. El tema del
film és l'amor (podria ésser altre?). Malal-
tia, duel, oblit. Triomf del fort. Desfeta del
poeta. Tot això ho trobareu per entre la xar-
xa d'aparences incoherents.

L'escenari és un fet de la vida real. Sense
ésser oníric emmatlleja al somni la seva
tècnica de simplificació.

El somni té, en efecte, una gran valor de
síntesi. En somni, no hi ha mitjans de trans-
port. Per anar de Barcelona a Amèrica només
cal obrir una finestra del carrer de Santa
Anna. El paisatge que hom albira és la
plana de Ohio o el golf de Califòrnia.
El somni només fa evidents els resultats
sense ocupar-se del «processus» del fet.

Jaume Miravittles i Salvador Dalí en un episodi del film

Lluís Buñuel
Metteur en scène

«Un chien Andalou» és una
successió de resultats. És, de-
més, una alliberació del feno-
men de «retrocès»: Un home
afina una navalla. Per provar el
tall, no sega un pèl ni escapça
un paper. Buida l'ull d'una noia
que hi ha prop seu.

Quantes vegades desitjos
semblants han violentment re-
percutit en el nostre subcon-
scient!

En tot el film palpita el miste-
ri de la pregunta. Per què? Per
què? Hom espera i hom reposa
a l'avançada de l'explicació fi-
nal. (La intel·ligència no perd
mai els seus drets!). L'explicació,
ai las (?) no arriba. I la segona
vegada que hom veu el film, per

aquesta causa, l'emoció és molt més intensa:
Vana espera d'un desenllaç! Inquietud sorda
d'una suspensió!

El film té el profund misteri dels fets ba-
nals. L'inexplicable procés de la vida corrent

Assistiren a la primera projecció del film
Léger, Comte de Noailles. Brancusi, Robert
Desnos, Arp, Marx Ernest, Tristan Izara,
Miró, Zervòs, Lipchitz, Roger Vildrac, Bre-
ton, Aragon, Painlevé, Le Corbusier, René
Clair, Teriade, Mann Ray, Gœrnaus, etc, etc.

N'han parlat a hores d'ara amb elogi, les
revistes «Pour Vous», «Cahiers d'Art», «Le
Merle», «Bifur», «Du Cinema», «Close Up»,
«Variétés» i «Cahiers de Belgique».

Pierre Batxef, en una escena

Simone Mareuil, protagonista femení

«La bella dormenta». Un primer pla exquisit, obra de Man Ray en la discutida pel·lícula «L'Estrella de Mar».

CONVERSES FEMENINES

EL SECRET D'UN ÈXIT

LA darrera revista de l'*Empire* de Londres, actualment convertit en una sala de projeccions cinematogràfiques per obra i gràcia de l'or americà — cal dir-ho? — va ésser una meravella. Diríeu que com les enamorades, l'empresa va voler concentrar en l'hora del comiat el màxim de seducció... El quadro final, sobretot, va electritzar el públic. Imagineu el decorat més deliciosament fantàstic, la barreja més subtil d'inspiracions japoneses, de recursos cubistes, de llums policromes i la desfilada de les noies més boniques del món vestides amb la més ben orientada gosadia. Al compàs d'un fandango, obria la marxa una espanyola vestida a la moda goyesca, una *Maja*. De seguida, als acords d'una

melodia noble, apareixia una dama del segle XVI; el seu posat, les seves vestidures, la majestat del seu gest, la finor de les seves línies, revelaven instantàniament la puresa del seu altíssim llinatge: era una autèntica *Flor de Blasón*. Canvi de llums. Música agresta de flautes i timbals. Saltant àgilment passa una bacant, divina en el seu desordre, els polsos coronats de vinya i de roses. És l'*Orgia*! Després, s'avança sota la pinzellada brillant dels reflectors una nina de París, vestida per Poiret o per Lanvin. És la imatge de la frivolitat, de la gràcia i de l'ambició femenines. No veu una joia de preu, no veu una ploma rara, no veu una flor exquisida que no senti el daler de posseir-la... Per això va demanant insistentment a

dreta i esquerra: *A moi? A moi?*

Mutació. Som lluny de la Rue de la Paix i del *Rond point* dels Camps Elisis. Som a l'Orient de les faules i dels mites. El llenyater acaba de fendir la soca d'un arbre i l'arbre plora llàgrimes d'aroma. Una baia-dera les recull àvidament en un flascó de cristall. Oh, incomparable essència de *Maderas de Oriente*!

Tal vegada us resistiu a imaginar que amb un *scénario* com aquest, relativament simple, el *producer* hagi pogut obtenir un resultat suggestiu i arravatador? No us estranyarà quan sapiguen que totes les idees li havien estat inspirades per la infinita potència emotiva que es troba concentrada en els meravellosos perfums de

MYRURGIA

UNA TASCA ENVEJABLE

LA PROTECCIÓ DE LA NATURALES A SUÈCIA

per FR. E. AHLANDER

COM a conseqüència del progrés accelerat en el desenrotllament industrial i econòmic a Suècia durant els últims decennis, les riqueses naturals de diverses classes que posseeix el país han estat explotades en tan alt grau, que hom corre el perill que desapareixi poc a poc tota la naturalesa primitiva del país. Els boscos naturals varen ésser tallats i substituïts per boscos cultivats, les cascades foren utilitzades per fins industrials, els aiguamolls foren eixugats, els llacs foren rebaixats de nivell o completament assecats, les roques foren trencades sempre que fou necessari per al progrés econòmic. D'aquestes usurpacions sobre la naturalesa en resulta o bé l'alteració o bé la desaparició de la vida vegetal i animal, característica i primitiva del país.

De tant en tant han estat fets alguns advertiments contra aquest assecament de la naturalesa. Ja en l'any 1880 l'eminent investigador i explorador suec, Adolf Erico Nordenskiöld, féu un projecte d'organització de parcs nacionals en els països del nord. En els terrenys d'aquests parcs nacionals es resguardaria la naturalesa, estaria prohibit de talar arbres, d'agafar flors, trencar branques i fulles, matar animals, etc. Però de tota manera no es va pas fer res per a la protecció de la naturalesa fins a començaments del nostre segle, llavors que en l'any 1904, « el pare de la protecció de la naturalesa a Alemanya » conseller privat de la regència, el professor Hugo Conwentz, féu una visita a diferents llocs de Suècia, Estocolm, Upsala, Gotemburg i Lund, donant conferències sobre els perills amenaçadors per al paisatge natural i els remeis per a conservar-lo, especialment a Suècia.

Després de les conferències del professor Conwentz, la qüestió de protecció de la naturalesa fou objecte d'atenció per part de les autoritats de l'Estat. Pel febrer del mateix any, el diputat Dr. Karl Starbäck, presentà una moció al Parlament suec sobre la protecció de la naturalesa a Suècia. Després que un comitè va haver fet les aclaracions preparatòries i el projecte de llei, el parlament va votar per unanimitat, l'any 1909, dues lleis, una respecte a la protecció de monuments de la naturalesa i una altra de parcs nacionals.

Segons la llei, és considerat monu-

ment de la naturalesa tot terreny o tot objecte natural que sigui d'interès especial per al coneixement de la naturalesa del país o que com a conseqüència de la seva importància en qualsevol sentit hagi d'ésser protegit en el futur. Per la nova llei ha estat possible de protegir terrenys esparsos o objectes naturals, com plantes, animals, pedres, roques erràtiques, cascades, etc...

Les resolucions sobre la protecció són preses pels governs de la província després d'haver-se consultat l'Acadèmia sueca de ciències, la qual ha de registrar tots els monuments de la naturalesa protegits.

Durant els darrers anys, des de la promulgació de la nova llei en 1907, han estat protegits com a monuments de la naturalesa en diferents indrets del país uns dos cents objectes naturals, arbres, plantes, animals, roques erràtiques i terrenys que són interessants des del punt de vista històrico-natural, històrico-cultural o estètic. Per la mateixa llei es pot igualment prohibir de posar anuncis antiestètics al costat de vies navegables o en llocs pintorescos, excepte en tendes de menjars o en cases de comerç.

Per la llei concernent els parcs nacionals han estat considerats onze terrenys com a tals, això és:

El parc nacional «Stora Sjöfallet», que originalment tenia 15.000 kms.², però que després, per desgràcia, ha estat considerablement reduït. Aquest parc, situat a Lapònia, en la part superior del riu «Stora Lule Alv», és sens dubte el més gràndios i notable parc nacional del nostre continent. Allí existeixen boscos d'avets i de becs, muntanyes altes, glaciers, llacs i torberes, sorollosos torrents i furioses cascades. Allí està situada la cascada més bella d'Europa, «Stora Sjöfallet». En el terreny d'aquest parc existeix encara, protegit, l'ós; els que hi ha són els últims exemplars de l'animal de les faules, de les llegendes i de les cançons.

El parc nacional de «Sarek», que afronta el parc nacional de «Stora Sjöfallet», té l'extensió de 19.000 kms.². Aquest parc, tenint en el seu terreny gràndioses muntanyes i serres i glaciers potents, és sens dubte d'una importància més gran des del punt de vista científic. Les condicions geològiques són força interessants i també la vida vegetal i animal. Des de

fa molts anys, les condicions naturals de les muntanyes de Sarek han estat sotmeses a minuciosos reconeixements científics per diferents naturalistes suecs, organitzats pel professor Axel Hamberg d'Upsal.

El parc nacional «Vadettjakko», situat a les vores al nord-oest del llac Torne Träsk a Lapònia, i amb una extensió de 24 kms.², és d'una importància extraordinària des del punt de vista botànic. En aquest parc hi ha un gran nombre de plantes rares i formacions de plantes molt interessants.

A les vores meridionals de Torne Träsk està situat el parc nacional «Abisko», amb una extensió de 50 kms.² Es troba en una vall típica i té una vegetació abundant. A Abisko existeixen algunes de les plantes més rares de la Suècia septentrional. A més a més, el terreny és dels més bonics del nord de Suècia.

El parc nacional «Peljekaisse», que es troba, també, a Lapònia, al sud-oest de les muntanyes del mateix nom i que té una superfície de 146 kms.², té una vegetació excessivament rica i de gran interès botànic.

El parc nacional «Sonfjällen» (27 kms.²) en la província de Härjedalen, que s'estén sobre una gran part de la muntanya Sonfjället, és de gran importància científica especialment per poder comparar en el futur els terrenys muntanyosos del nord amb els més meridionals. En aquest parc també hi viu l'ós.

El parc nacional «Hamra» (20 àrees) està situat en la part occidental de la província de Hälsingland. Aquest parc és petit, però de gran interès des del punt de vista de la cultura dels boscos, amb selves d'arbres d'una gran alçada, els quals són en l'estat primitiu i inalterats per l'activitat dels homes.

El parc nacional de «Garphyttan», que abraça 20 àrees en la vessant meridional de la muntanya «Kilsbergen» en la província de Närke, és d'un gran interès botànic. En aquest parc hi ha un gran nombre de varietats d'arbres amb fulla i una vegetació molt rica.

El parc nacional d'«Angsö», d'una extensió de 72 àrees a l'illa d'Angsö, en l'arxipèlag d'Upplandia oriental és, amb la seva abundant varietat d'arbres, ar-

(segueix a la pàg. 284)

LA CALOR A NOVA YORK

Ballarines en vestit de bany pugen a la teulada de llur teatre i s'hi fan donar una dutxa amb manguera.

FOTOS
KEYSTONE

MENJOU VORA LA XARXA

Ens referim a la xarxa del tennis, no a cap altra (Menjou és casat de poc). El cèlebre gentleman ha deixat el seu jaquet i el seu capell de copa per prendre algunes lliçons de tennis. És una ex-estrella d'aquest esport, Vicent Richards, qui fa de preceptor.

A OXFORD, LA CÈLEBRE CIUTAT UNIVERSITÀRIA

Un estudiant, vestit d'etiqueta, conversa amb l'actriu que ha fet el paper de «Reina Catarina» en un dels festivals organitzats amb motiu de l'anomenat «Speech-Day» que es celebra animadament cada any.

LES ÚLTIMES MODES EN MITGES

Dues cames—gens menyspreables—ofereixen a l'admiració dels lectors la darrera invenció en mitges de seda apareguda a Nova York. Les sabates són de tapisseria.

De la vida sentimental d'una noia

A la meua amiga Fanny Estarellas de Seo

FULLS ESPARSOS DEL DIARI D'ELENA R.

QUE n'és de diferent la sensibilitat de l'home i la dona! Tu no et penses, Ferran, amb quina ànsia t'espero. M'has dit que vindries a les sis i m'he tancat al despatx del papà amb el pretext d'escriure-hi unes cartes, perquè allà al davant els meus nebots avalotaven massa; la veritat és que d'ací estant sento tots els sorolls de l'escala: l'ascensor que va al pisos de més amunt, el trepig dels qui pugen i baixen... Sempre em sembla sentir que pugen, però el cop sec d'una porta que tanquen en un altre replà em desenganya aviat.

Ja ha passat un quart... mitja hora...

Les set no tardaran a tocar. No vénis.

Ja no vindràs avui; com és, Ferran? ¿Es que t'has oblidat completament del dia i l'hora que havíem quedat? ¿Has anat al Club amb els amics?

Quan comparo la meua impaciència de veure't, amb la teua passivitat, comprenc que no hauria d'amoïnar-m'hi d'aquesta manera; hauria de tenir més domini sobre els meus sentiments.. Gairebé em riuria de mi mateixa, però en el fons estic tan trista!... Quan penso que he deixat la Fineta, que havia trobat a primeres hores de la tarda, dient-li que tenia molt mal de cap per tal de no fer tard i arribar a l'hora, què dic a l'hora! molt abans de l'hora que tu havies de venir...

Potser m'escriuràs dient-me el motiu perquè no has vingut.

No ho crec. Ja em vas dir un dia que si alguna vegada no venies que et perdonés. Ja ho he fet. Què haig de fer encara, Ferran?

La Fina et va veure divendres passat a la recepció dels Comerma i m'acaba de contar els teus fets i gestos, la teua assiduïtat envers la senyora Müller; això confirma el que em van dir de tu les Julià i la mateixa Fina. ¡Com tinc ganes de conèixer-la, aquesta dona! Les Julià van dir-me que el seu marit era suís alemany, cara-rosseno d'ulls blaus, alt, amb el cabell lleugerament canós. Cada vegada que em ve per davant un tipus com el que elles em van descriure no puc estar-me de mirar la dona que va amb ell, o bé si el veig sol en un teatre o en un altre lloc on hi ha molta gent el segueixo amb la vista fins que ha tornat a ocupar el seu seient i em fixo, aleshores, en la dona que té al costat, i la comparo amb aquell retrat que vaig veure d'ella en la pàgina mundana d'un magazine.

¡Quantes vegades he tingut un surt en

veure una parella semblant a la que no em fuig del pensament! Però sempre un detall o altre no coincideix prou bé amb la descripció minuciosa que me n'han fet les amigues i amb el retrat que conec.

Ja la conec. Aquesta nit en el primer entreacte de *Les Noces de Figaro* ha entrat al pati de butaques pel passadís del centre. M'he creuat amb ella.

En alçar-me, ja havia vist que entrava una dama elegantíssima, duia un vestit d'un to vermellós i or, en passar al seu costat (s'havien parat perquè el seu marit enraonava amb un altre senyor, crec que era el senyor Fischer), ella estava entregirada. Em sorprengué de la manera que em mirà, tan intensament, que estic segura que ella em coneix. Quan varen haver passat, vaig demanar al noi Fonolleda, que venia amb nosaltres, qui era aquella senyora, i em digué: la senyora Müller, casada amb un alemany, però d'origen i de família catalana; es diu Anna Bosch Llorenç. No sé el que va dir el noi Fonolleda, perquè instintivament vaig mirar cap al teu costat; tu estaves davant la llotja de's Fuset, amb En Paco Prats. No vaig veure que fessis cap moviment, ni et vas girar per mirar-la; tota la nit vaig observar-te i quan podia, dissimuladament, l'observava a ella. No he notat res que pogués confirmar el que m'han dit les amigues. Ferran, és cert que l'estimes aquesta dona? que ets el seu amant?

Tot el que m'han dit d'ella em ve a la memòria. Moltes vegades en les visites he sentit que en parlaven, la tenen per una snob i una malversadora, no m'estranya ja que, en les conversacions de la nostra societat, l'enveja tot ho deforma. Ara que l'he vista i sé com és (no és gaire alta, però és d'una esveltesa de tanagra, el cabell negre molt curt, aplanat i lluent, uns grans ulls bruns sota la línia estilitzada de les celles, la boca petita accentuada pel vermell intens), em costa poc situar-la dins l'ambient luxós que li és habitual: el seu dormitori de laca, els paravents de seda, els seus païames negres amb algun motiu brodat de tons metàl·lics, o bé embolcallada de crep o vellut blanc que ella afecciona, els peus nus dins unes originals sandàlies de pell daurada; la seva saleta particular de música i l'altra més gran on són

invitats els millors artistes que passen per Barcelona. La Fina, sap pels seus germans que l'han sentida, que ella canta i toca el piano, té una veu poc voluminosa, però molt bonica i expressiva, se sap gairebé tota la música moderna de cant, és menys destra al piano, però sembla tanmateix que toca bastant bé.

La manicura em digué que només gasta els perfums més cars, que despèn quantitats considerables per procurar-se mant pertumrar i desconegut, que es fa enviar essències exòtiques; també em va dir que tenia uns joells magnífics però que en duia molt pocs; aquella nit al Liceu, duia un passador format d'una pedra opaïescent quadrada voltada de brillants, que era d'un efecte admirable en mig del tornassolat rogen i or del vestit.

En ajuntar tots aquests elements dispersos de la seva manera de viure, m'alarmo. Et sé tan sensible a la bellesa, i ella és massa bella perquè no l'estimis. Ella deu saber amar d'una manera sàvia i exquisida, i comprenc, Ferran, com dec semblar-te fada al seu costat, la nena d'una bona família burgesa; tinc poc món i sóc tímida, ja m'ho conec, però si de vegades he volgut mostrar-me deseixida i fins un poc desimbolta com algunes amigues meves, m'avergonyeixo, perquè em sembla que la gent encara em veu més criatura del que sóc. Com en sap greu, Ferran, d'haver-me servat voluntàriament tan pura i tan ignorant! Dio voluntàriament, perquè sempre he defugit les revelacions audaciosos de les amigues que el matrimoni ja ha fet experimentades. Jo volia entrar en la vida que m'espera com un infant que té por de tot i acluca els ulls per obrir-los poc a poc dins uns braços forts i tendrament amoixadors, que saben protegir-lo i que són per ell el límit del seu horitzó.

La Fina ha interrogat hàbilment els seus germans i aquests han cofirmat la certesa d'aquelles enraonies. He sorprès, encara, unes al·lusions transparents a les teves relacions amb aquella dona, en una conversa entre la senyora Mitjavila i la mare de la Cecília Freixes.

He sabut més, que en les estades que fa el senyor Müller a casa seva, de tornada dels seus viatges a l'estranger, us trobeu cada dia al taller d'aquell xicot escultor que tu dius que protegeixes i que ara és a París; és en una casa al capdamunt de la Diagonal.

Ferran, ¿què represento jo en aquesta comèdia? ¿És que només sóc un pretext per adormir les sospites del marit i enganyar la perspicàcia de la gent? Ja veig quina serà la nostra vida. Jo esmerçaré el meu temps en visites, tes, reunions, festes benèfiques i juntes d'associacions piadoses; tu seguiràs fent la mateixa vida d'ara, ens retrobarem per unes hores a casa nostra i escoltaràs amb aire distret el que jo et diré, i com a bon marit afable m'encoratjaràs a seguir divertint-me honestament, sempre sota la tutela de la mamà i de les cunyades, o d'algun matrimoni assenyat de tota confiança.

I tú creus possible aquest programa? Creus que m'hi avindrà? No Ferran, no. Jo lluitaré contra aquella dona; quan seré casada seré més lliure, i no creguis pas que vulgui ésser tan innocent. Poc cas faré dels consells dels papàs i de les incommensurables virtuts domèstiques que em prediquen. Pobres papàs! Són cecs... qui sap, potser tan sols ho fan veure! qui sap!

Jo vull sobrepassar-la a ella, en luxe, en beutat i en seducció; sóc més jove que ella i també sóc més bella, tu no te n'has adonat encara, Ferran, però ja veurem quina de les dues guanyarà.

De vegades quan vaig sola, tot i anant pels carrers més cèntrics, em sobta trobar-

me abocats al damunt uns ulls d'home i sentir que em parles baix i atropelladament: entenc primer la intenció que no pas les paraules; apresso el pas o bé entro en una botiga per tal de fugir d'aquell individu i fer-li perdre la meua pista. De totes maneres el surt del moment ja ha romput la placidesa de la meua ruta.

Un dia un d'aquests subjectes que van vestits de senyor i que hom creuria que són un perfectes cavallers, era el pare de la Irene que anava al col·legi amb mi. Jo m'he fet gran; ell no m'ha conegut, però jo sí, i sé que la seva filla és casada, i que és avi. És impossible descriure l'efecte depressiu que això va produir-me i que augmenta ara, cada vegada que el cas es repeteix. Penso: En Ferran, que estimes i que tan feliç et sentiries de dependre enterament de la seva voluntat, potser no és ni més ni menys igual que aquests que t'emprenen pel carrer.

Tot això avui se'm fa més present pel fet d'aquesta tarda.

Mme. Carrière ha volgut que l'acompanyés fins a la fàbrica que tenen per allà la part alta de la Granvia. No ha volgut prendre el cotxe perquè el metge li ha recomanat que caminés; hem anat, doncs, a peu. Per un carrer que havíem pres per fer dreuera, veig passar per davant d'un cine que hi havia a l'altre costat i internar-se en un carrer travesser, l'Emili Fages, agafat del braç d'una dona, el tipus més desfet i més

ordinari que jo mai hagi vist, i lletja com un pecat mortal! M'he quedat com qui veu visions.

Era ben bé ell. Mme. Carrière l'ha conegut tan bé com jo.

L'Emili Fages, aquest xicot tan distingit i d'un esperit tan culte! Totes les mares el somnien per marit de les seves filles!

Encara recordo com si fos ara la història que ens va contar, a la Cèlia i a la Teresa Julià i a mi, a casa dels Mitjavila, d'uns amors molt romàntics, ideals!

Déu meu em sembla impossible que sigui cert el que he vist.

I tu, Ferran, no ets pas millor que l'Emili ni que els altres.

Et veig amb la mateixa bestialitat al rostre.

Em fas fàstic, em fas fàstic i t'avorreixo.

No és veritat, no, Ferran, és que tinc gelosia. És horrible! Jo una noia tan pura (a casa nostra diuen que una noia és per un rei!), tinc gelosia de la dona més depravada que hagi estimat una hora. Pensa, doncs, com l'odio aquella que potser és pitjor que totes les altres.

Però no temis, Ferran. Quan jo seré la teva muller davallaré tots els graons de la pudícia i de la dignitat per arrencar-te d'ella i perquè en els meus braços no puguis enyorar-la per a res.

MARIA CARRATALÀ

(Maig de 1929)

POESIES DE PAUL VERLAINE

COL·LOQUI SENTIMENTAL

Dins el vell parc solitari i gelat
dues figures plegades han passat.

Llurs ulls són morts i llurs boques tancades
i sols es senten paraules apagades.

—Vos recordeu de nostre antic col·loqui?
—Per què voleu encara que l'evocui?

—El cor glateix encara per l'amò,
sempre veieu l'ànima en somnis?—No.

Ah, els bells jorns de bonesa indecible
en què els llavis uníem!—És possible.

Que era de blau el cel i l'avenir,
mes l'esperança, vençuda, va fugir.

Així anaven entre l'herba dispersa
i sols la nit escoltà llur conversa.

MON SOMNI FAMILIAR

Sovint tinc aquest somni estrany i penetrant
d'una dona que estim i m'estima ignorada
i del tot la mateixa no ho és cada vegada
ni del tot és una altra tampoc i em comprèn tant!

Car ella em comprèn i mon cor palpitant
només per ella sola no és cosa complicada

només per ella sola; al front pàl·lid l'amada
únicament li sap donar frescor plorant.

La cabellera és bruna, blonda o negra. —Ho ignor.
Son nom? jo me'n record que és dolç i que és sonor
com el de les amades que la vida reté.

Semblant a les estàtues ella té ses mirades
i sa veu reposada, llunyana i grave té
el to de cares veus qui se són apagades.

GREEN

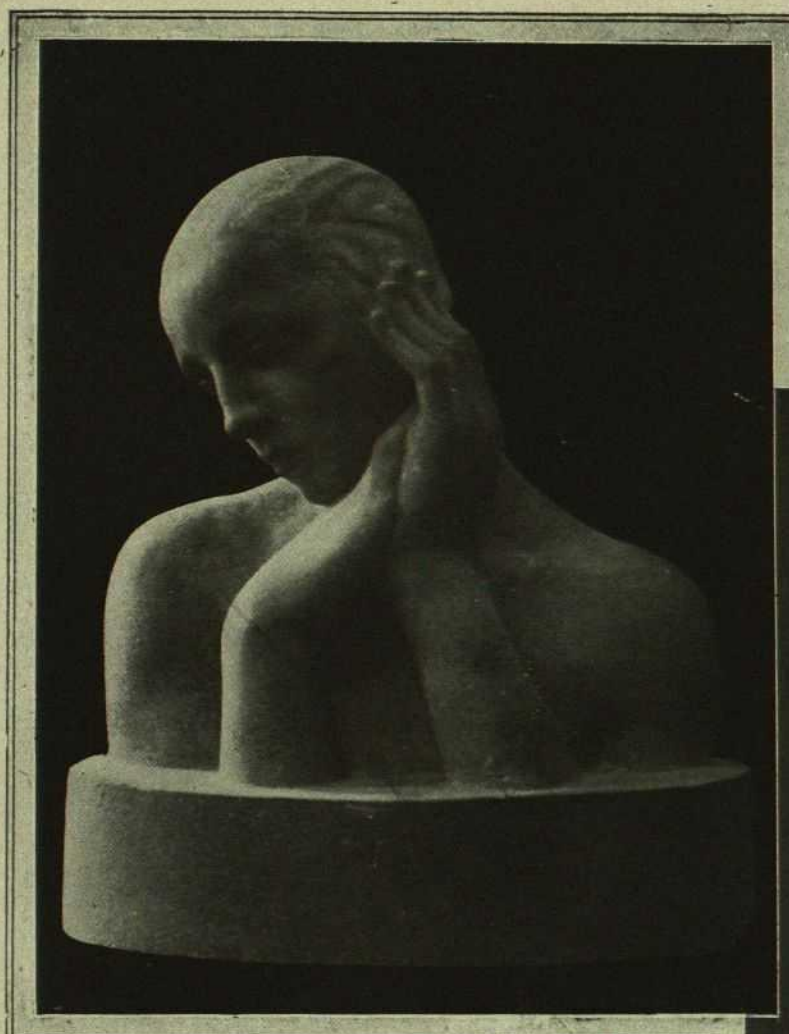
Vet aquí fruits i flors amb les fulles i branques
i vet aquí mon cor qui batega per vós.
No el malmeneu amb vostre parell de mans tan blanques
que als vostres ulls l'humil present sigui agradós.

Ara arrib tot mullat encar de la rosada
que el vent del dematí ha espolsat per ma faç,
vullau que ma fatiga a vostres peus deixada
reposi cars instantis i no seré més las.

Damunt el jove si deixeu rodar ma testa
tota sonora encara del darrer bes suau
deixau-la reposar de la bona tempesta
i que jo dormi un poc ja que vós reposau.

BARTOMEU FORTEZA, trad.

Ciutat de Mallorca

Els resultats són a la vista. Si no presenciem una florescència meravellosa de la escultura no és perquè els models escassegin. És perquè els ulls i les mans dels artistes han perdut l'esma de plasmar els volums.

Un altre element — i de primera força — que ha vingut a augmentar el valor de les imatges, és sens dubte el cinema. Mai des de que el món modern té fesomia pròpia, mai no s'havia presenciat lo voga d'un art tan apassionadament dedicat al culte de la forma, a la sublimació de les valors plàstiques. El cinema, almenys en la modalitat que

Dues obres de l'escultora franco-americana Helen Sardeau

UNA ÈPOCA FECUNDA PER A L'ESCULTURA...

Si no ho és ho hauria d'ésser. Comptat i debatut. En certs aspectes, ens trobem en una atmosfera perfectament hel·lènica. Els esports i les pràctiques nudistes que els acompanyen, ¿què són sinó un planter de suggestions escultòriques?

El triomf del mallot només aturat — i encara transitòriament — en algunes platges sud-europees ha donat al cos humà una bel·ligerància inesperada. Les vores de la mar són actualment habitades per un poble d'escultures en terra cuita o en bronze, rarament en marbre blanquinós...

És evident que no totes aquestes escultures són perfectes i que n'hi ha moltes que no poden pas evocar l'estatuària grega. Però només una visió ultra-pessimista del món, pot privar-nos de constatar el constant millorament de la plàstica que ve operant-se des de començaments de segle. Qualsevol que hagi freqüentat les platges vint o vint-i-cinc anys enrera i les segueixi freqüentant avui — sinó com a actor, com a espectador — s'adona del canvi. No ha desaparegut el gremi dels homes escanyats de pit, ni el de les dones obesses, ni el dels adolescents

esprimatxats però sovint us lleu de parar els ulls en grups d'individus ben plantats i de moviments graciosos. La natació, que és l'esport més indicat per a les dones, segons el vot unànim dels higienistes, haurà contribuït per una banda a l'afinament dels muscles i a la repressió del greix inútil. D'altra banda, la necessitat d'oferir-se a la crítica poc menys que universal d'una platja ha estimulat les dones a practicar exercicis que esmenessin llurs defectes físics. Al costat de la natació, més ben dit, abans d'ella, la moda de les siluetes fines havia realitzat una incalculable feina de ribot. Les que tot ho proven a un règim alimentari auster, han fet nombrosos disbarats i han desafiat no sempre amb èxit nombrosos perills. Les més ben aconsellades han combinat un règim alimentari enraonat amb un exercici constant i metòdic.

ha tingut fins ara, representa la temptativa més radical que s'ha fet per divorciar la línia del color i de la veu, sense llevar-li el moviment. Una pel·lícula projectada *au ralenti* és una lliçó magnífica per als artistes. Si més no, ha servit per demostrar el grau de capacitat observadora i la rapidesa de percepció dels grans dibuixants extrem-orientals... No coneixien el cinema, però llurs ocells en ple vol, llurs peixos nedant, llurs samurais en lluita, reproduïen posats i gestos que la màquina de prendre vistes ens ha confirmat com a autèntics. En fi, si avui no tenim massa artistes que sàpiguem copsar a la perfecció els moviments ràpids, almenys tenim un mecanisme que ens dispensa d'enyorar-los. Això no serà un progrés, però és un consol.

AGOST, MES CONTRADICTORI

DINS el calendari general que serveix de quadro a totes les activitats humanes, hi ha una mala fi de calendaris particulars que clouen les festes de cada gremi o de cada estament. Hi ha, per exemple, el calendari acadèmic que imposa el ritme de la vida estudiantina, amb la seva alternància de classes i de vacances i el seu frenesi final: els exàmens. Hi ha el calendari camperol, amb la successió de les feines agrícoles, intenses, gairebé inabastables a l'estiu; lentes, espaciades, a l'hivern. Hi ha el calendari mundà amb les seves *seasons*, els seus canvis obligatoris de residència, l'òpera i el teatre a l'hivern, les curses de cavalls a la primavera, l'es-

tada a la Costa Brava o al Nord d'Àfrica per dir que hom sap fugir del fred, i els esports de neu a Chamonitz o a Saint-Moritz per dir que hom sap convertir en un divertiment d'alta qualitat la neu i el glaç; l'estada a Deauville per adquirir davant una assemblea internacional de testimonis selectes el colrament indispensable i per freqüentar la sala de joc i perdre o guanyar al compàs de les ones; una curta temporada de *ville d'eaux*, a Vichy o a Mont-Dore, a Aix-les-Bains, vora ellac que va cantar Lamartine, o a Carlsbad, *rendez-vous* de l'Europa Central i del pròxim Orient...

Cada estament té el seu calendari. N'hi ha molts que s'assemblen, que tenen una cadència paral·lela, però no n'hi ha dos que coincideixen exactament. En certes contrades els estorers quan arriba l'estiu es dediquen a vendre refrescos; en altres, fabriquen persianes. Determinats hotels, quan comença la calor han de tancar les portes; d'altres, esperen aquests dies per a obrir-les i fer exactament *llur agost*. Els botiguers de les capitals solen dormir una llarga migdiada mentre el termòmetre marca trenta cinc graus a l'ombra. Llurs col·legues de les platges i els balnearis de moda, esperen la canícula per a desensenyar-se del prolongat ensopiment de l'hivern. Costes desertes, on durant mesos i mesos s'ha descabdellat el salvatge idil·li de l'aigua embravida i del penyal arrossat, ara es poblen d'idil·lis menys salvatges i tal vegada més escandalosos.

No es pot dir, doncs, d'una manera categòrica que el mes d'agost sigui un parèntesi en el frenesi de la gent. La majoria no fan sinó canviar d'ocupacions — per bé que no de preocupacions —. El diner — gran preocupació humana — no és menys necessari al pic de l'estiu que al cor del hivern. Fins trobaríem alguns caps de casa que consideren extremadament carregós el pressupost d'aquesta època.

Dos models de platja

Els viatges, els hotels, les excursions, la necessitat de parar esment als negocis, sense perdre de vista la família, els compromisos que crea la intimitat de les «colònies», les festes majors o menors, el concurs de tennis, els pics-nics... Oh, quin rengle de despeses i de neguits!

N'hi ha que quan s'hi troben arriben a maleir el costum de l'estiu i juren que mitjançant un cop d'Estat el suprimiran l'any vinent. No ho faran pas. Poden assegurar que malgrat llurs juraments, la inèrcia del costum i dels interessos creats els arrossegaran una vegada més. La caravana familiar amb el seu reguitzell de baguls i de valises tornarà a emigrar cap a les platges o cap a les muntanyes, i es repetiran els compromisos i es multiplicaran les despeses.

I no és sols la força de la rutina la qui induïx a canviar d'aires als qui poden fer-ho i fins als que tot just poden fer-ho. És, en certa manera, el desig de mudança que nia en el cor de tots nosaltres, la il·lusió de trobar en un altre indret aquella felicitat que hem enyorat a casa, la curiositat insaciable de noves sensacions i de nous panorames...

L'estiu, dins el seu aspecte burgesí i quotidià, és al capdall un veritable acte de fe en la poesia.

FRANCESC BULART

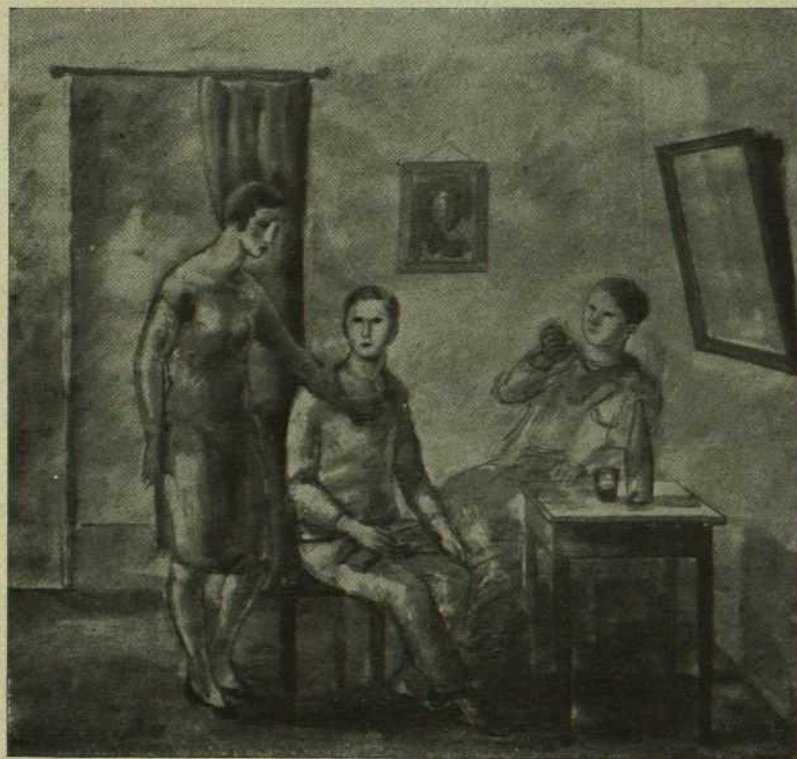
Model de vestit de «soirée»

SALA PARÉS

PETRITXOL, 5 :-: BARCELONA

ART MODERN

Enquadraments - Presents - Exposicions generals d'Art

OBRES DE

Vayreda - R. Benet - M. Umbert - Ignasi Mallol
J. Mompou - J. Serra - A. Sisquella - Pujol, etc.

L'ART DE TRIAR MARIT

(Continuació de la pàg. 265)

ordre. Us agrada deixar que els altres tinguin raó a condició que no us trepitgin els peus. Guardeu-vos de les opinions cristallitzades i dels principis de ferre. Podríeu perjudicar el vostre matrimoni.

CLAU NÚM. 1345

Us casareu jove perquè no sou de les que esperen un príncep enciser. Us interessaran més les seves qualitats pràctiques i les seves aptituds per al treball que no pas al seu encís romàntic. No serviríeu per fer una bona muller de savi, de poeta o de reformador. Vostra indiferència davant l'element romàntic vol dir que us perdeu alguns viatges per les altes regions, però que tampoc davallareu als avencs.

CLAU NÚM. 2345

Feu per manera de pescar un home d'èxit, perquè el diner i la glòria us faran feliç. Observeu ben bé si sap menar a bon port els afers que comença. Va fins a la fi? Els petits èxits actuals són un bon senyal de les grandeses futures, més que no els bells somnis. No l'amohineu prenent-li més temps i més atenció dels que us calen. Un marit no pot ésser alhora un animalic domèstic i un manipulador de diners.

CLAU NÚM. 12345

A vós no us cal cap consell sobre l'elecció de marit, perquè sou d'aquelles dones que no fan una tria dolenta. I àdhuc si us equivocàveu, sabríeu treure el millor partit possible de les circumstàncies, tot adaptant-vos-hi de pressa i bé. Naturalment, fóreu més feliç amb un home que tingués èxit en les seves empreses. Fariu santament, doncs, d'evitar l'amistat dels homes que no tenen cap afany de governar el món. Sou exactament el tipus de dona que escàu a un jove que prospera i que desitja esdevenir un dels personatges més importants de la ciutat, quan els cabells ja grisejgin.

(Drets reservats per l'Anglo-American N. S.)

¿NO HO SABIEU?
PER A CADA ROSTRE
HI HA UNA CAPSA DE

POLVOS.

MYRURGIA

QUE TANCA EL SORTILEGI
SÚBTL DE LA JOVEN-
TUT I DE LA BELLESA.

MYRURGIA
BARCELONA

Perfumeria "Belleza"

CASA FUNDADA EN 1909

Gran Premi, Diploma d'Honor i Medalles d'Or
en Exposicions d'Higiene a París, Berlin i Barcelona

Aromas del Monte

(Colònia - Lloció)

La més alta concentració; perfum incomparable, aristocràtic, intens, baronil. En friccions o bé barrejada amb aigua tonifica el sistema nerviós.

Brillantina Belleza

Dóna brillantor, elegància, perfum i suavitat al cabell, no és greixosa ni enganxosa ni es torna rànica.

Siri Belleza i Rhum Belleza

Usant un qualsevol d'aquests productes desapareixen poc a poc els cabells blancs, tornant-los-hi el color primitiu natural amb tanta perfecció i dissimul que ningú no se'n adona. No taquen la pell ni la roba. Treuen la caspa. Són una novetat científica, puix llur acció és deguda a l'Oxigen de l'aire. No contenen Nitrat de plata.

Crema Angelical Cutis

(líquida) i

Almendrolina Belleza

(pasta escumosa)

Aquests productes, completament inofensius, donen al cutis blancor fixa i finor envejables, sens necessitat d'emprar pólvors. La seva acció és tònica, i amb el seu ús desapareixen les imperfeccions del rostre (rojors, taques, rostres grassosos, etc.) donant al cutis bellesa, distinció i delicat perfum. Colors blanc, rosat i Raohel.

Pólvors Belleza

Donen suavitat, finura i elegància al cutis. Colors blanc, rosat i Rachel.

De venda en Perfumeries i Drogueries

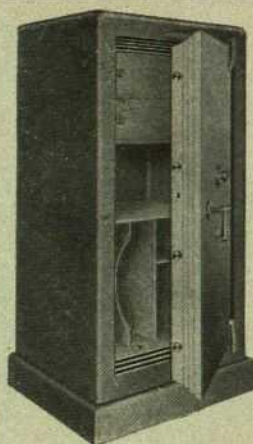
A MÈXIC: Cuspinera Forrellad i Morera, 6.ª carrer del Pino, 233. — A BUENOS AIRES: Rogell Mars, Gonzálvez Díaz, 669. — A LISBOA: Lluçia Lourenço, Avinguda da Liberdade, 18. — A PANAMÀ: Pere Pujolàs, Farmàcia Espanyola, carrers B i 15 Oest.

AVÍS: Quan no trobi en la seva localitat el producte que vostè desitja, demani'l als FABRICANTS

Argenté
Germans

Sant Isidre, 13
BADALONA
(ESPANYA)

Bàscules Pibernat

Arques per a
cabals

Parlament 9 i 11 - BARCELONA

ALFONS RASPALL

CALÇATS

Portaferrixa, 13

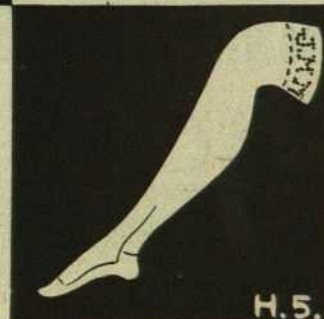
BARCELONA

MARTÍ MARTÍ

REYNIER
el guant
de moda

J.M.M.
la millor
mitja

H.5.

passeig de gracia
27

ELIZABETH ARDEN

London Paris New York

Las
Preparaciones Venetian de
Elizabeth Arden para el Tocador
están de venta por
JOAQUÍN OLLER
PASEO de GRACIA, 75, BARCELONA

Casa Borrull

Xarxes per a ten-
nis, Futbol, etc.
Hamaques: Bosses
Cortines de xarxa
Articles de pesca

Plaça de les Olles, 9

Xocolates de Qualitat

FOIX

Xocolata a la pedra

POBLE ESPANYOL

Mercaders, 10

Telèfon 34073

SARRIÀ: { Prat de la Riba, 9 i 10
Telèfon 72882
Major, 57 Telèfon 75874

MAQUINES SANTASUSANA

PER A COSIR, BRODAR I FER MITJA

CASA FUNDADA EN 1870

CENTRAL: CARME, 40 - BARCELONA

DEPLATORIO BORRELL

Sans molestia treu el pèl o pelussera
i mata la rei sens irritar el cutis

A. BORRELL

ASSALT, 52 - BARCELONA
I EN TOTES LES PERFUMERIES

La protecció de la Naturalesa a Suècia

(Continuació de la pàg. 273)

bustos i herbes, d'un interès extraordinari des del punt de vista botànic i també un exemple típic de la naturalesa de l'arxipèlag d'Estocolm.

El parc nacional de «Gotska Sandön» té unes 40 àrees i es troba en l'illa del mateix nom en el mar Bàltic. Degut a l'organització d'aquest parc nacional resten protegides les més grandioses dunes de Suècia, diferents roques erràtiques i una flora verge amb una vegetació rica i variada de gran interès científic.

El parc nacional «Dalby Söderskog», petit territori de la província de Scània, està cobert d'una vegetació amb diferents arbres amb fulla, amb rics tallars baixos i herbes.

Per a reunir tots els que s'interessen i que volen treballar d'alguna manera per a la protecció de la naturalesa a Suècia, fou fundada l'any 1910 la «Societat Sueca per a la protecció de la Naturalesa» (Svenska Naturskyddsföreningen). Aquesta societat que compta ara més de 2.600 membres, publica un anuari, «Sveriges Natur» (La Naturalesa de Suècia), publicació molt bonica i interessant que conté notes il·lustrades sobre els parcs nacionals, els monuments de la Naturalesa, el desenrotllament del moviment per a la protecció de la naturalesa en general i altres coses que poden ésser d'interès per als amics de la naturalesa a Suècia.

Encara que d'època recent, el moviment per a la protecció de la naturalesa a Suècia ha aconseguit però, moltes coses en profit de la naturalesa sueca.

Aquest moviment per a la protecció de la naturalesa no té la menor intenció d'impedir el sa desenrotllament dels rams de la indústria o de l'agricultura del país. El desig d'aquest moviment és solament d'impedir que la naturalesa del país sigui destruïda inútilment. Treballant també per fer comprendre a tots la gran importància de la naturalesa per al benestar dels homes, els amics de la protecció desitgen que poc a poc es vagi educant el poble suec per estimar la naturalesa, per tal que arribi al coneixement del seu deure de protegir per a les generacions venidores tant com sigui possible de la fesomia primitiva del país.

FR. E. AHLANDER

SALVEU UNA ERRADA

A la pàgina 261, tercera columna, línia tercera començant per baix, diu:

Clau núm. 1.

Ha de dir:

Clau núm. 0.

COMAS, S. A.

Passeig de Gràcia, 2
Ronda de Sant Pere, 1

TELÈFON 11973

ESPECIALITAT
EN ARTICLES
PER A SENYOR

Simplex

EL COLL
MÉS CHIC
DEL MÓN

COMODE • SENZILL • ELEGANT • INARRUGABLE • ECONÓMIC

"CAMPEÓN"
PATENTADO

MANTONS DE MANILA DE PAPER CREPPE
AMB PATENT N.º 92437
LA IMITACIÓ MÉS PERFECTA DELS AUTÈNTICS

ESTIUEJANTS: Abans d'organitzar festivals no deixin de visitar
els nostres salons d'exposició i es convencen
de què la primera casa per a l'organització de

COTILLONS, ASSALTS I SOPARS A L'AMERICANA,

és sens cap dubte

PER A ORNAMENT DE BARANES
I LLOTJES FABRIQUEM UN MIG
MARTÓ EN TOTS ELS DIBUI-
XOS A MEITAT DE PREU

Industrial Bolsera, S. A.

UNIÓ, 26 i 28
(Tocant la Rambla)

TELÈFON 10251
BARCELONA

Visiteu en el Poble Espanyol de l'Exposició Internacional el nostre
establiment, al carrer de Llevant, núm. 2 (Casa de Murcia)

**FASSI UN MOTIU DE DISTINCIÓ DE
LES SEUES ULLERES PORTAN-LES D'EN**

C. COTTET

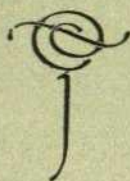
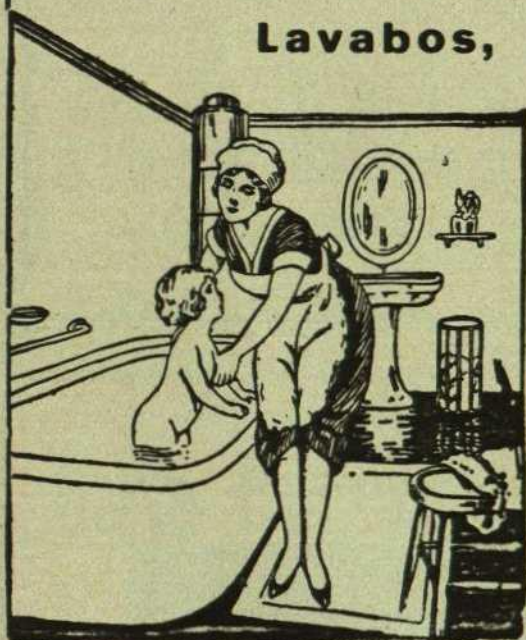
* 40 PORTAL DEL ANGEL *

S. VERDAGUER

Ronda Universitat, 9
Telèfon 10421
BARCELONA

**Lavabos, Bidets,
Banyeres, etc.**

ACADEMIA COTS

Av. Porta de l'Angel, 38 - Tel. 18953 - Ap. 782

Comerç - Idiomes - Taquigrafia - Mecanografia, etc.

Classes selectes - diferents salons aules per separació d'ambdós sexes amb totes les comoditats desitjables. Classes econòmiques a 5 pessetes mensuals

J. Casasa Rus

Metge

PELL, LLAGUES VARICOSES

Tallers, 29, entl. - BARCELONA

CARLES ROSELL

ELECTRICITAT - MATERIAL ELECTRIC, CORRENT I FANTASIA

Calàbria, 95 (tocant a Corts) - Telèfon 30642 - Barcelona

Medicaments puríssims :: Específics

Farmàcia Dr. Masó Arumí

Del Doctor Nadal :: Rambla Canaletes

Callicida Masó és el millor

FÀBRICA DE
PRODUCTES
CERAMICS

**CASSIMIR
VICENS**

RAJOLES I ARTICLES DE CONSTRUCCIÓ

DESPATX: CARRER DE TALLERS, 72

FÀBRICA: CARRER DE BENAVENT

PRÓXIM A TRAVESSERA (SANS)

TELÉFON 5090 A.

BARCELONA

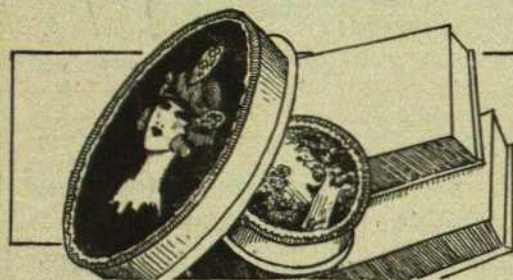

ANDORRÀ

SERRALLERIA D'OBRES
FERROS ARTÍSTICS

Carrer St. Pau, 69 - Telèfon 17204

IDIOMES **LICEU DALMAU** València, 245
Comerç, etc. Tel. 1845 A.

**CAPSES DE LUXE PERA CASAMENTS
BATEIGS; PRESENTS**
ST PAU, 38. BARCELONA

**CASA
BARQUÉS**

LLIBRERIA CATALONIA

LLIBRES DE
TOTES MENES

PLAÇA CATALUNYA, 17 · BARCELONA

BALNEARI CARDÓ

ASMA · BRONQUITIS · PELL · DIABETES

I MALALTIES TROPICALS

15 JUNY A 30 SETEMBRE

XALETES DE LLOGUER EQUIPATS

INFORMES:

FARMACIA GARRETA

MALLORCA, 247

TELÉFON 70741

VIATGE: Per Mora la Nova. Ràpid de Madrid de les 8'35

ARTICLES DE GOMA

PER A BANY

GORRES - SABATILLES
CINYELLS I FLORS,
ANIMALS FLOTADORS

IMMENS ASSORTIT

CASA PAPIOL

58, PELAYO, 58 - TELEFON 16074

OBRADORS DE
GALVANOPLASTIA

Roca Germans, S. L.

Galvanos d'art i
Reproduccions de
coure, argent, or, zenc,
ferro i altres metalls

Corts, 462 - Teléf. 34826
BARCELONA

BILLARS AMORÓS

M A R F I L S

Boles de billar, Crucifixos,
Esclaves, etc. Jocs de dominó,
Escacs, Tresillo, etc. Tacs i
tota mena d'accessoris billar

Capdevila i Grau, C. L.

Blasco de Garay, 51 :: Barcelona

SOLUCIO CASES

Un recalcificant
antic i acreditat
Un reconstituent energic

= DIPOSIT =
PLASSA DE LA
LLANA Nº 11

DE VENTA EN LES
FARMACIES I CEN
TRES D'ESPECIALITATS

AIGUAFORT DE GIL MORENO

Venda exclusiva a

LA PINACOTECA

**PINTURA
CATALANA**

GRAVATS, AIGUA-
FORTS, MARCS I
OBJECTES D'ART

Passeig de Gràcia, 34

Teléfono 13704

L'unic tractament cien-
tífic de les calvícies

MOSTRES ALS 5RS METGES, I PROSPECTES A CLARÍS 41.
DE VENTA EN LES FARMACIES I CENTRES D'ESPECIALITATS

Xocolata TORNE ALIMENTA MOLT BÉ

Fàbrica i Despatx: Carrer Baix de Sant Pere, 44 - BARCELONA

De fa 40 anys hi ha cases a Barcelona que treballen amb la superior màquina per cosir KAYSER sense haver tingut mai la més petita interrupció.

Venda a terminis i al comptat.

GUSTAU WEINHAGEN I C.^a

Diputació, 273 (entre Passeig de Gràcia i Claris) :: BARCELONA

ORFEBRERIA SALES BALMES, S. A.
Fàbrica d'articles per a presents i servei de taula
PORTAFERRISSA, 4

FABRICA DE GENERES DE PUNT

Abrics, Sueters, Pullovers, Mitges
i altres articles del ram, a mida

Villarroel, 47

Telèfon 34257

NAGSA

ARTS GRAFIQUES

Casanova, 212-214
Telèfon 71164

BARCELONA

MOBLES MAGATZEMS POMPEYA

Salmerón, 75 - Telèf. 75095

LLIBRERIA CATALONIA

UN BON LLIBRE ES EL
MILLOR PRESENT EN
TOTA EPOCA DE L'ANY

PLAÇA CATALUNYA, 17

CASA RENÉ

Còpies i Circulars

Julia Portet, 18-Telèfon 18053

COLLS I PUNYS DE PELL DES DE 5 PESSETES

Mitges i Guants de qualitat superior i preus econòmics

Merceria POMPEIA CORTS CATALANES, 553

Telèfon
13638

Tota classe de treballs fotogràfics, ampliacions, reproduccions, etc. per a aficionats
Cinematografia, pel·lícules Kodak - Pathé Baby - Preus reduïts

CONSEJO
DE CIENTO
336

Cinta d'amiant per
a frens d'automòbil

BORRÁS - SAULEDA

Usant-la protegiren la
indústria nacional, viatja-
reu amb major seguretat
i estalviareu diners.

Exigiu-la del vostre proveïdor i jutgen

Fabricant:

Josep Sauleda - St. Pol de Mar

Perruqueria per a senyores

ONDULACIÓ PERMANENT
"EUGENE"

Massatge ultra-violeta

Cambra del Mig, 7 (davant del Liceu)
INSTITUT DE MASSATGE

Asmàtics - Bronquítics - Tuberculosos

si voleu lliurar-vos de vostres
malalties, feu sempre ús del

Xarop VIAN

compost amb extrets de diverses plantes me-
dicinals, les quals tonifiquen els bronquis i
pulmons, fent desaparèixer la irritabilitat
i infecció, sens causar perjudici a l'estómac

Laboratori "EL SIGLO"

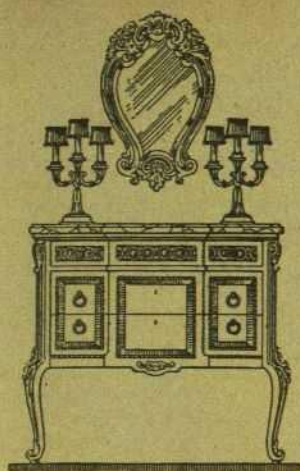
Sant Pau, 33

Barcelona

insuperables **Maisort's**

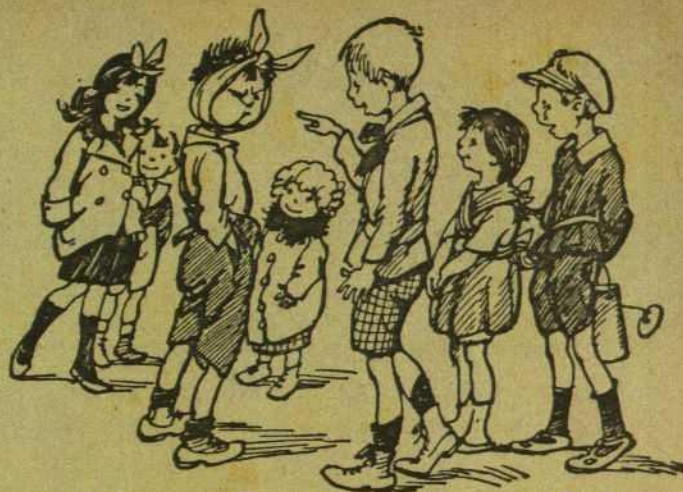
K. CERNY.

MOBLES FORNONS

Salmeron, 102
Ros d'Olano, 6
Telèfon 74915

Exposició i venda
als mateixos
tallers

¿a done nos de dentul chey vus?

EL DENTOL (aigua, pasta i pólvors) és un dentífric sobirana-ment antisèptic i dotat d'un perfum molt agradable.

Preparat d'acord amb els treballs de Pasteur, destrueix tots els microbis de la boca; impedeix i cura la càrie de les dents, la inflamació de les genives i de la gorja. En pocs dies dona a les dents una blancor de neu destruint la tosca.

Deixa a la boca una deliciosa i persistent sensació de frescor. La seva acció antisèptica contra els microbis dura «almenys 24 hores».

Aplicat pur en una desfila, calma instantàniament els més rabiosos dolors de queixal.

EL DENTOL pot adquirir-se a totes les bones perfumeries i farmàcies.

OFRENA a les subscriptores de D'ACÍ I D'ALLÀ. Només cal enviar aquest cupó a la Ca-a GIMÉNEZ SALINAS & C. - 2-4 SAGUES BARCELONA, escrivint amb claredat l'adreça per a rebre gratis i franc un Tub de Pasta DENTOL amb el qual n'hí ha per 8 dies.

ACADEMIA PRACTICA

COMERÇ I IDIOMES

Fontanella, 4 - Tel. 16716

Senyoreta escolídica

**Les millors garanties són
aquestes demostracions**

No li veureu més el gep a la senyoreta;
Serà esvelta, gentil i bonica com un sol;
Ella us dirà

La mateixa transformada

Qui és "LA ESCOCESA" i on s'està

Malalt de «Ptosis»
(Estómac caigut)

Vostè que sofreix, no li han dit mai que
té els budells o bé l'estómac caiguts?
Si és així, observi ací el remei

"LA ESCOCESA"

133, Hospital, 133 Barcelona

El mateix amb els dr-
guens tornats a lloc

LISOL

Vallès G.^{ns}

Desinfectant
científic

PUR, per a la
Higiene.

COMÚ, per a
l'Agricultura,
Ramaderia i
Desinfecció.

Demaneu-lo a les bones
Farmàcies i Drogueries i a

VALLÈS Gns., Massini, 79 (Sans) - Tel. 33328 - Barcelona

CARME, 77 CARBONELL TELEFON 17734

Portes d'acer ondulades :: Serralleria d'obres i artística :: Fumisteria, etc.

CICLES ACCESSORIS PER A
BICICLETES I MOTOS

A. SANROMÀ

Balmes, 62 - Tel. 12303
BARCELONA

Demaneu catàlegs **SPORTS**

Exposició Internacional de Barcelona

Palau d'Indústries Tèxtils i de l'Art del Vestit — Stand n.º 14c.

Palau d'Indústries Químiques — Stand n.º 1

Les mitges, gèneres de
punt, teixits i crespons,
fabricats amb aquest
noble material.

son signe de distinció
i elegància

Dipositari Exclusiu per a Espanya
Josep Mariol Armengol

Barcelona